

МЕДИК СТОЛИЦІ

№ 1-3 (203)

Січень-березень, 2023

Інформаційний вісник

Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я

Розповсюджується

БЕЗКОШТОВНО

Вітаємо зі святом Весни!
Міжнародні трудові стандарти повинні бути дотримані!
Національний спеціалізований дитячий лікарні «ОХМАТДИТ» 129 років!

Про оплату праці медичних працівників у 2023 році.
Ректор НМУ Юрій Кучин анонсував новий інформаційно-просвітницький проєкт.
Віталій Цимбалюк: «Безсмертя зачекає»

Окреслено нову стратегію розвитку НУОЗ України імені П. Л. Шупика.
Навчальне і організаційно-методичне забезпечення роботи ДЗ «УНПЦЕМД та МК МОЗ України»...

Зі святом, дорогі жінки!
Центр нефрології та його велике майбутнє.
Офіцер-фронтовик, Лікар, Учитель – Борис Володимирович Епштейн

Професія бібліотекаря – як доля.
Щоб життєдайним світ був цей.
Легендарний лікар-чернець святий Агапіт Печерський

Майстер – золоті руки української нейрохірургії.
Травмування на роботі і профзахворювання розслідуватимуть по-новому.
Профспілка посилює громадський контроль...

стор. 1-3

стор. 4-6

стор. 7-9

стор. 10-13

стор. 14-17

стор. 18-20

Зі святом жіночності, краси і весняного оновлення!

Зледь відчутним весняним подихом приходять до нас чудове жіноче свято!

Цей день несе у світ ніжність і красу.

Все прекрасне, що є у житті, пов'язано з жінкою: і любов, і сім'я, і народження, і радість. Ви теплом, добром і ніжністю прикрашаєте наші дні, надихаєте на успіхи й підтримуєте у тяжкі хвилини.

Сьогодні для жінок усміхається сонце і зацвітають квіти, співають птахи і синіє весняне небо, наперекір всім негараздам.

Переконаний, що труднощі та негаразди минуть, і ніщо не буде затьмарювати Вашої доброї усмішки. Адже Ваша самовідданість, героїзм, мужність і безкінечна любов допомагають перебороти всі перепони та негаразди сьогодення.

Крізь роки і випробування Ви не втрачаєте доброту, ніжність і милосердя. Багато з Вас поєднує обов'язки берегинь домашнього вогнища з участю у трудовій,

громадській та профспілковій діяльності. І своїм прикладом стаєте в нинішній непростій ситуації зразком вищезазначеної, терпіння та відповідальності.

Напередодні свята особливі слова вдячності матерям, дружинам і сестрам мобілізованих, які сьогодні захищають територіальну цілісність України та виборюють мир на рідній землі.

Щиро зичу молодості і здоров'я, терпіння і любові!

Хай усміхаються Вам перші весняні квіти!

Хай не залишає Вас надія на краще життя!

Сімейного тепла, добра, домашнього затишку, мирного неба, міцного здоров'я, успіхів у роботі!

І хай здійсниться найзаповітніша мрія сьогодення – Перемога українського народу у боротьбі за свою Незалежність!

Голова Ради Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я
Сергій КУБАНСЬКИЙ

МІЖНАРОДНІ ТРУДОВІ СТАНДАРТИ ПОВИННІ БУТИ ДОТРИМАНІ!

На початку лютого в Києві відбулись дві головні планові події року: саміт Україна-ЄС і спільне засідання Єврокомісії та Уряду. Федерація профспілок України ще з початком Революції Гідності підтримала вибір українського народу, і найбільш передової її частини – молоді, в боротьбі за європейське майбутнє України.

ФПУ як впливова сила громадянського суспільства виступає за забезпечення гармонії інтересів громадянина і суспільства, наближення європейського членства України, співпрацює з іншими громадськими організаціями щодо реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, імплементації європейських стандартів до національного законодавства. У грудні 2022 року офіційно отримала членство в Європейській конфедерації профспілок.

Напередодні саміту Україна-ЄС, який розпочав свою роботу 3 лютого в Києві, Європейська конфедерація профспілок і її членські організації зробили «ЗАЯВУ ПРОФСПЛОК ДО САМІТУ УКРАЇНА-ЄС». У ній вони висловили всебічну підтримку України у її боротьбі з російською агресією, а також закликали Уряд України до негайного дотримання

принципів міжнародних трудових стандартів, припинення наступу на права трудящих і профспілок та повного виконання своїх міжнародних зобов'язань, у тому числі за Угодою про асоціацію. Це буде правильним кроком на шляху до ЄС, а не жертвування правами працівників і залякуванням представників працівників.

Україна потребує єдності для національної відбудови,

яка ґрунтуватиметься на повазі до трудових прав і соціального діалогу як основи нової промислової політики та політики зайнятості, а отже, необхідного перезапуску виробничих відносин в країні, включаючи комплексний перегляд трудового законодавства. Сьогодні дії української влади і роботодавців систематично порушують права працівників і профспілок, що може зробити

шлях до ЄС більш складним й тривалим.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність» був прийнятий Верховною Радою, незважаючи на чіткі сигнали про його

невідповідність міжнародним і європейським трудовим стандартам. Закон дискримінує працівників підприємств з чисельністю працівників менше 250 осіб, позбавляє їх трудових гарантій й дозволяє таким організаціям ігнорувати існуючі колективні договори. Його прийняття суперечило законодавству ЄС,

Закінчення на 2-ій стор.

Міжнародні трудові стандарти повинні бути дотримані!

Закінчення, початок на 1-ій стор.

зокрема принципам недопущення дискримінації і соціального діалогу, а також зобов'язанням за ратифікованими конвенціями Міжнародної організації праці.

Уряд також розробив і просував проект закону «Про працю», незважаючи на чітку вимогу соціальних партнерів щодо всеосяжного і кодифікованого трудового законодавства та належної правової процедури. Нещодавнє доручення прем'єр-міністра розробити новий Трудовий кодекс можна було б вітати, але процес розробки поки що не передбачає залучення соціальних партнерів, а недружні дії Уряду і окремих осіб з правлячої партії проти профспілок говорять самі за себе.

Соціальний діалог на національному рівні відсутній. З серпня минулого року не відбулося жодного засідання Національної тристоронньої соціально-економічної ради. Профспілкові лідери

стають об'єктами різних розслідувань, кампаній наклепу і залякувань, в офіси профспілок навідується державні чиновники, вилучають профспілкову документацію, представників профспілок викликають на допити. Це відволікає і робить основну профспілкову роботу складною, якщо не неможливою.

Усе це відбувається у той час, коли не лише розробляють законодавчі і

нормативні реформи, а й уся країна потребує повноцінної участі всіх сторін у приборканні агресора, забезпеченні продовження економічного та соціального життя, створенні фундаментальних засад для реконструкції та відновлення

Федерація профспілок України закликає всіх українців об'єднатися навколо спільної мети – відстоювання незалежності України від зовнішньої агресії, її стабільного розвитку в європейському співтоваристві, досягнення гідного рівня життя.

За матеріалами пресцентру Федерації профспілок України <https://www.etuc.org/en/document/trade-union-statement-eu-ukraine-summit-3-february>

Trade union statement to EU-Ukraine Summit on 3 February

ЗАЯВА ПРОФСПІЛОК ДО САМІТУ УКРАЇНА-ЄС 3 лютого 2023 року

Європейська конфедерація профспілок і її членські організації, Федерація профспілок України й Конфедерація вільних профспілок України повністю підтримують Україну та її народ у боротьбі за демократію і суверенітет проти російської агресії. Це був рік шоку і болю, руйнівних новин і образів, але також рік хоробрості і консолідації українського народу та його профспілок, рік солідарності, єдності і підтримки. З першого дня війни українські профспілки долучилися до загальнонаціональних зусиль, спрямованих на протидію агресії, а також на подолання спровокованої нею кризи. Європейський профспілковий рух надає політичну й гуманітарну підтримку сестрам і братам в Україні та поза її межами.

{...}

Напередодні саміту Україна-ЄС, який відбудеться 3 лютого в Києві, Уряд України повинен закликати до негайного дотримання принципів міжнародних трудових стандартів, припинення наступу на права працівників і профспілок і повного виконання своїх міжнародних зобов'язань, у тому числі за Угодою про асоціацію та ПВЗВТ. Це буде правильним кроком на шляху до ЄС, а не жертвування правами працівників і залякуванням представників працівників.

Ми закликаємо Уряд відкликати законопроект щодо профспілкового майна, зупинити будь-які процеси відчуження профспілкового майна і зловживання з боку слідчих органів, а також відновити соціальний діалог. Нещодавні зміни до трудового законодавства мають бути негайно відкликані. Уряд пови-

нен проводити змістовні консультації з соціальними партнерами щодо всіх реформ трудового законодавства і залучати профспілки до всіх програм, спрямованих на відновлення та реконструкцію України. Це в інтересах України і її народу, а також в інтересах Європейського Союзу та його народів.

ЄС має чітко заявити українському Уряду, що процес вступу до ЄС має ґрунтуватися на дотриманні фундаментальних цінностей ЄС – соціальної ринкової економіки, соціального діалогу і ролі соціальних партнерів, а також на забезпеченні повної поваги до прав профспілок та соціальних прав.

Атаки на профспілки і соціальні права повинні припинитися!

Ми вимагаємо від українського Уряду поважати конвенції Міжнародної організації праці (МОП) та захищати права всіх трудящих незалежно від розміру підприємства, на якому вони працюють.

Ми вимагаємо від роботодавців України поважати права своїх працівників, включаючи справедливу заробітну плату, безпечні умови праці та право на колективні переговори.

Ми закликаємо Європейський Союз підтримати трудящих і профспілки в Україні і сприяти забезпеченню гідної праці, заснованої на колективних переговорах та повазі до прав трудящих.

Ми закликаємо міжнародну спільноту забезпечити захист працівників у зонах бойових дій та підтримати їхні права і добробут.

Ми закликаємо уряди забезпечити права біженців.

СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ І ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ У 2023 РОЦІ

Нові розміри мінімальної зарплати, прожиткового мінімуму та соціальних виплат

1 січня 2023 року набрав чинності Закон про Держбюджет, яким встановлено основні показники і мінімуми на поточний рік:

– мінімальна зарплата: у місячному розмірі – 6700 грн (у погодинному розмірі – 40.46 грн);

– прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі 2589 грн.

Відповідно змінилися й розміри інших соціальних виплат, що залежать від розміру прожиткового мінімуму.

Пенсії

– мінімальна пенсія за віком – 2093 грн;

– максимальна пенсія за віком – до 20 920 грн

Індикація зарплати

Законом про Держбюджет передбачено на 2023 рік зупинення дії Закону про індексацію доходів населення. Відповідно нараховувати індексацію щодо

зарплати у 2023 році вже не потрібно. Ця норма працює з 1 січня 2023 року. Тож востаннє проводити індексацію потрібно було у грудні 2022 року.

Допомога по догляду за дітьми

– мінімальний розмір аліментів для дітей до 6 років – 1136 грн. а для дітей від 6 до 18 років – не менше 1416,5 грн. Мінімальний рекомендований розмір аліментів становить розмір прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, тобто для дітей до 6 років – 2272 грн, а від 6 до 18 років – 2833 грн;

– допомога по вагітності та пологах – 100 % середньомісячного доходу, але не менше 25 % від прожиткового мінімуму, тобто не менше 671 грн;

– допомога одиноким матерям: з дітьми до 6 років – 2271 грн, з дітьми до 18 років – 2833 грн, з дітьми до 23 років – 2684 грн;

Соціальна допомога мало-забезпеченим сім'ям

– для працездатних – 1207 грн;

– для тих, хто не працює, та осіб з інвалідністю – 2093 грн;

– для дітей до 6 років – 2953 грн;

– для дітей до 18 років – 3682 грн;

– для дітей до 23 років (за умови навчання) – 3489 грн.

Внесено зміни до порядку розрахунку лікарняних

З 1 січня 2023 року змінюється Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затверджений урядовою постановою від 26 вересня 2001 року № 1266.

Зміненим пунктом 3 Порядку № 1266 передбачено, що середньоденна заробітна плата (дохід, грошове забезпечення) обчислюють шляхом ділення нарахованої за розрахунковий період (12 календарних місяців) заробітної плати (доходу, грошового забезпечення), на яку нарахований єдиний внесок та/або страхові внески на відповідні

види загальнообов'язкового державного соціального страхування, на кількість календарних днів зайнятості (відповідно до видів страхування – період перебування у трудових відносинах, виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами, проходження служби, провадження підприємницької або іншої діяльності, пов'язаної з отриманням доходу безпосередньо від такої діяльності).

У розрахунковому періоді не враховують календарні дні, не відпрацьовані з поважних причин:

– тимчасова непрацездатність;

– відпустка у зв'язку з вагітністю і пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та шестирічного віку за медичним висновком;

– відпустка без збереження заробітної плати,

– призупинення дії трудового договору у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України.

Сума допомоги з приводу тимчасової непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною або хворим членом сім'ї), допомоги по вагітності та пологах в розрахунку на місяць, що виплачують працівникам, не повинна перевищувати розміру заробітної плати (доходу) таких осіб, з якого фактично сплачено страхові внески (ЄСВ).

Страхові виплати і оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця здійснюються на підставі виданого в установленому порядку листка непрацездатності (у разі видачі листка непрацездатності у формі документа на папері – на підставі його копії, засвідченої підписом керівника і скріпленої печаткою (у разі наявності) за основним місцем роботи) та довідки про середню заробітну плату за основним місцем роботи. Якщо особа працює на кількох роботах за сумісництвом, додатково додаються довідки про середню заробітну плату за місцями роботи за сумісництвом.

Національній дитячій спеціалізованій лікарні «ОХМАТДИТ» 129 років!

1 лютого 2023 року найбільша дитяча лікарня України святкувала свій день народження.

У різні роки і століття, в часи війни та різноманітних криз ця лікарня трималась, розвивалась і жила завдяки лише одному – людям.

У цьому році – у час, коли росія вторглася на територію нашої країни, вони вкотре довели свій професіоналізм, відданість, сміливість, чесність. Адже з першого дня війни мужньо рятують пацієнтів, цілодобово працюють в лікарні, їздять на деокуповані території для проведення медичних оглядів, хтось боронить Україну на фронті. Разом колектив «Охматдиту» робить все можливе, щоб наблизити Перемогу.

Саме люди день за днем створюють «Охматдит» таким, яким він є сьогодні. На честь свята пропонуємо згадати деякі моменти з історії лікарні.

– 1 лютого 1894 відкрила свої двері Київська безплатна лікарня. Збудував її відомий український підприємець і меценат Микола Терещенко. Сьогодні на території «Охматдиту» стоїть пам'ятник засновнику.

– Від 1927 року лікарня була клінічною базою для Інституту охорони материнства та дитинства. А у 1957 їй надали статус спеціалізованої дитячої лікарні. Керівництво

новоствореного закладу взяла на себе Тетяна Петрівна Новікова.

– Кафедра дитячої хірургії Національного медичного університету почала співпрацю з «Охматдитом» у 1957. Пізніше, у 1985 році, професор кафедри Олег Володимирович Дольницький організував перше в Україні відділення дитячої мікрохірургії. За розробку і впровадження мікрохірургічних методів лікування пошкоджень периферичних нервів професору Дольницькому О. В. присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки.

– У 1964 році з загального хірургічного відділення формують самостійне ортопедо-травматологічне відділення. Починає діяти консультативна поліклініка. Гінекологічне відділення перепрофільовують на відділення дитячої і підліткової гінекології.

– У 1975 році відкрито хірургічний і неонатологічний корпуси.

– У 1977 році в хірургічному корпусі відкривають відділення реанімації та інтенсивної терапії, на базі якого в подальшому було організовано відділення реанімації та інтенсивної терапії для новонароджених, відділення токсикології з першими в Україні штучними нирками для дітей, в якому було запроваджено методи гемодіалізу, плазмафорезу, перитонеального діалізу і гіпербаричної оксигенації.

– Наша кафедра неонатології почала роботу в 1977 році. Вона була першою в Україні.

– З 1982 року в лікарні впроваджено методики ендоскопії.

– З 1989 року вперше в Києві в дитячій практиці роблять ультразвукову діагностику мозку у новонароджених, а також УЗД легенів, плевральної порожнини, шлунку, вилочкової залози, м'яких тканин і кістково-суглобної системи.

– Професор Бебешко Володимир Григорович з Центру дитячої онкогематології і трансплантації кісткового мозку НДСЛ «Охматдит» був першим головним дитячим гематологом МОЗ України й засновником служби дитячої гематології.

– Потенціал нашої команди і відданість покликанню допомогли отримати державний статус уже в новій незалежній Україні. 3 липня 1996 року Указом Президента України створено українську дитячу

спеціалізовану лікарню «Охматдит» – тепер вже національного значення.

– У березні 2022 року на повну потужність запустили новий корпус лікарні.

Щоб розповісти про всі наші досягнення, довелося б писати книгу в кількох томах. Однак у нашої команди немає на це часу. Бо кожен мить ми віддаємо, щоб рятувати життя і здоров'я маленьких українців.

Сьогодні час подякувати кожному, хто працював і працює на благо лікарні. Разом з вами та завдяки вам ми робимо справжні дива, про які неможливо переказати у кількох реченнях.

З Днем народження, «Охматдите». У нас попереду великі справи!

Адміністрація і профком НДСЛ «Охматдит»

ЯК СВЯТКУВАЛИ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ «ОХМАТДИТУ»

Найбільша дитяча лікарня України 14 лютого відсвяткувала 129-річницю свого дня народження. Привітати колектив завітав Мішель Терещенко – нащадок засновника лікарні Ніколи Терещенка. Він продовжує славетну справу свого прадіда і зберігає зв'язок з «Охматдитом», підтримуючи колектив лікарні.

Привітальне відео для медичних працівників записали і пацієнти, які проходять лікування в «Охматдиті». Діти подякували своїм рятувникам і побажали лікарні подальшого розвитку!

«Охматдит» нагадує нам справжню родину. І в цій родині є корифеї – люди, які віддали десятиліття свого професійного досвіду нашій лікарні. Сьогодні саме той день, коли їх варто відзначити.

На святкуванні дня народження голова Ради Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я Сергій Анатолійович Кубанський нагородив

6 ветеранів праці «Охматдиту», які десятиліттями працюють в лікарні.

Під час святкувань «Охматдит» прийняв багато поважних гостей і друзів лікарні. Голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги і медичного страхування Радущий Михайло Борисович від комітету нагородив наших спеціалістів.

Ми дякуємо кожному, хто допомагає нашій лікарні розвиватися.

Привітали «Охматдит» і міжнародні колеги з різних медичних закладів по всьому світу. Також відбулось урочисте відкриття виставки дитячих малюнків від пацієнтів «Охматдиту». Свято

традиційно проводила неперевершена телеведуча Соломія Вітвіцька.

Зичимо кожному члену нашої команди здоров'я, а «Охматдиту» – процвітання. Нехай кожен день народження лікарні радує нас все більшою кількістю успіхів і досягнень.

Адміністрація та профком «Охматдиту»

Фото: Христина Сагірова

ПРО ОПЛАТУ ПРАЦІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У 2023 РОЦІ

Держава здійснює регулювання оплати праці працівників підприємств усіх форм власності шляхом встановлення розміру мінімальної заробітної плати та інших державних норм і гарантій. У 2022 року законодавець вніс зміни до статті 8 Закону України «Про оплату праці», доповнивши її частиною четвертою. Саме у відповідності до цієї новели, мінімальний розмір оплати праці медичних, фармацевтичних працівників і фахівців з реабілітації державних та комунальних закладів охорони здоров'я відтепер визначає Кабінет Міністрів України, у тому числі з дотриманням гарантій щодо мінімальної заробітної плати.

Саме на виконання наведених норм законодавства, Кабінет Міністрів України постановою від 13.01.2023 р. № 28 «Деякі питання оплати праці медичних, фармацевтичних працівників і фахівців з реабілітації державних та комунальних закладів охорони здоров'я» (далі – Постанова № 28) визначив, що мінімальний розмір оплати праці медичних, фармацевтичних працівників й фахівців з реабілітації за виконання у повному обсязі місячну (годинну) норму праці у 2023 році встановлено в межах фонду оплати праці:

- на рівні не менше 20 000 гривень для осіб, які займають лікарські посади (крім лікарів-інтернів), посади фармацевтів (крім фармацевтів-інтернів), посади професіоналів у галузі охорони здоров'я у закладах охорони здоров'я і посади професіоналів з вищою немедициною освітою у сфері охорони здоров'я;

- на рівні не менше 13 500 гривень для осіб, які займають посади у закладах охорони здоров'я, віднесені єдиними кваліфікаційними вимогами до посад фахівців (крім лікарів-інтернів і фармацевтів-інтернів).

Нагадаємо, що перелік посад фахівців вміщено у нормах Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників ВИПУСК 78 «Охорона здоров'я», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 березня 2002 р. № 117.

Таким чином, Постановою № 28 медичним працівникам гарантують мінімальний розмір нарахованої заробітної плати. Виникають питання про те, на які заклади охорони здоров'я поширюється дія Постанови № 28 і які складові зарплати входять до мінімуму, визначеного нею.

Наразі державні і комунальні заклади охорони здоров'я в Україні функціонують переважно у двох різних організаційно-правових формах: бюджетна установа та комунальне некомерційне підприємство. Загалом в бюджетних установах діє державне регулювання оплати праці, а у підприємствах – договірна оплата праці. Залежно від чого і правове регулювання оплати праці у закладах охорони здоров'я різних форм буде відрізнятися, зокрема і в питанні

прямого застосування норм Постанови № 28.

Стаття 98 Кодексу законів про працю України визначає, що оплата праці працівників установ і організацій, які фінансують з бюджету, здійснюється на підставі законів та інших нормативно-правових актів України, генеральної, галузевих, регіональних угод, колективних договорів. Такою підставою, зокрема, і є норми частини другої статті 8 Закону України «Про оплату праці», які передбачають, що умови розміру оплати праці працівників установ та організацій, які фінансують з бюджету, визначає Кабінет Міністрів України. Тобто для закладів, що функціонують у організаційній формі бюджетної установи прямо діють норми постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери», з урахуванням мінімального розміру визначеного Постановою № 28.

Що стосується закладів охорони здоров'я, які функціонують у формі комунальних некомерційних підприємств, оплату праці в них здійснюють на підставі статті 97 Кодексу законів про працю України і статті 15 Закону України «Про оплату праці», а саме: шляхом договірної її визначення у колективному договорі. Коли сторони соціального діалогу самостійно визначають у колективному договорі форми і системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні сітки, схеми посадових окладів, умови запровадження й розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат із дотриманням норм та гарантій, передбачених законодавством, генеральною, галузевими (міжгалузевими) і територіальними угодами.

Аналогічно і норми частини 7 статті 65 Господарського кодексу України, на підставі якого діють підприємства, чітко визначають, що на всіх підприємствах, які використовують найману працю, між власником або уповноваженим ним органом і трудовим колективом або уповноваженим ним

органом потрібно укласти колективний договір, яким регулюють виробничі, трудові та соціальні відносини трудового колективу з адміністрацією підприємства. Вимоги до змісту і порядок укладення колективних договорів визначає законодавство про колективні договори.

Основні правові засади розробки, укладення і виконання колективного договору з метою сприяння регулюванню трудових відносин та соціально економічних інтересів працівників і власників визначає Закон України «Про колективні договори і угоди». Відповідно до статті 1 цього закону, колективний договір укладають на основі чинного законодавства, прийнятих сторонами зобов'язань з метою регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин і узгодження інтересів трудящих, власників та уповноважених ними органів. Зміст колективного договору визначають сторони в межах їхньої компетенції, зокрема щодо нормування і оплати праці, встановлення форми, системи, розмірів заробітної плати (окладів, тарифних ставок) та інших видів трудових виплат – доплат, надбавок, премій тощо.

Тобто форми і системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні сітки, схеми посадових окладів, умови запровадження й розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат працівників підприємств визначають підприємства самостійно в колективному договорі з дотриманням норм та гарантій, передбачених законодавством й угодами. Отже, і реалізація Постанови № 28 у закладах охорони здоров'я КНП потребує обов'язкового внесення змін і доповнень до колективного договору.

Щодо виплат, які входять до гарантованого мінімуму, то Постановою № 28 визначено, що під час обчислення розміру заробітної плати працівника для забезпечення її мінімального розміру враховують основну, додаткову заробітну плату й інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

Деталізацію наведеної структури зарплати визначено статтею 2 Закону України «Про оплату праці».

Основна заробітна плата – це винагорода за виконання роботи відповідно до встановлених норм праці (норми часу, виробітку, обслуговування, посадові обов'язки). Її встановлюють у вигляді тарифних ставок (окладів) і відрядних розцінок для робітників й посадових окладів для службовців.

Додаткова заробітна плата – це винагорода за працю понад установлені норми, за трудові успіхи, винахідливість і за особливі умови праці. Вона містить доплати, надбавки, гарантійні і компенсаційні виплати, передбачені чинним законодавством; премії, пов'язані з виконанням виробничих завдань і функцій.

Інші заохочувальні і компенсаційні виплати. До них належать виплати у формі винагород за підсумками роботи за рік, премії за спеціальними системами і положеннями, виплати в рамках грантів, компенсаційні та інші грошові і матеріальні виплати, які не передбачено актами чинного законодавства або які провадять понад встановлені зазначеними актами норми.

Отже, сума нарахованої заробітної плати містить всі структурні складові заробітної плати, установлені працівникові згідно з діючими умовами оплати праці, а саме: основну заробітну плату (встановлюють у вигляді тарифних ставок (посадових, місячних окладів); додаткову заробітну плату (містить доплати, надбавки, гарантійні і компенсаційні виплати, передбачені чинним законодавством, зокрема, додаткову доплату у розмірі до 300 відсотків заробітної плати (посадового окладу /з підвищеннями/ з урахуванням передбачених законодавством обов'язкових доплат та надбавок відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2020 № 246 «Деякі питання оплати праці медичних та інших працівників, які безпосередньо зайняті на роботах з ліквідації гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»; премії, пов'язані з виконанням виробничих завдань і функцій); інші заохочувальні та компенсаційні виплати (виплати у формі винагород за підсумками роботи за рік, премії за спеціальними системами і положеннями).

Норми абзацу 8 пункту 1 Постанови № 28 встановлюють, що диференціація заробітної плати медичним, фармацевтичним працівникам і фахівцям з реабілітації державних й комунальних закладів охорони здоров'я здійснюють у межах фонду оплати праці шляхом встановлення доплат та надбавок з урахуванням складності, відповідальності та умов виконуваної роботи, кваліфікації працівника, результатів його роботи.

Механізмом забезпечення проведення такої диференціації для закладу, що функціонує у формі бюджетної установи, може бути визначення різного розміру надбавок, передбачених

у підпункту «а» підпункту 2 пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери», граничне обмеження яких скасовано нормами Постанови № 28. Однак для закладів з числа КНП таку диференціацію потрібно чітко визначити у положеннях колективного договору.

Необхідно звернути увагу і на те, що норми Постанови № 28, в частині визначення мінімального розміру оплати праці медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації, не поширюються на:

- державні та комунальні заклади охорони здоров'я, які мають укладені з Національною службою здоров'я України договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, якщо витрати на оплату праці з нарахуваннями такого закладу в кожному поточному місяці, перевищують 85 відсотків отриманих у такому поточному місяці грошових коштів, з урахуванням накопичених залишків;

- медичних працівників, які залучені винятково до надання первинної медичної допомоги (лікарів або інших медичних працівників, які працюють під керівництвом таких лікарів), у разі, коли лікар має декларацій менше ніж 70 відсотків пацієнтів від оптимального обсягу практики первинної медичної допомоги, визначеного Порядком надання первинної медичної допомоги, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 19 березня 2018 № 504 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 21 березня 2018 за № 348/31800).

У названому випадку мінімальний розмір оплати праці медичних, фармацевтичних працівників і фахівців з реабілітації державних й комунальних закладів охорони здоров'я встановлюють в межах наявного фонду оплати праці, за посадовими окладами та умовами оплати праці, визначеними у колективному договорі конкретного закладу охорони здоров'я, але у розмірі не менше ніж мінімальна заробітна плата, яку передбачено законом про Державний бюджет України на 2023 рік.

**Голова Ради
Київської міської
профспілки працівників
охорони здоров'я,
експерт у сфері медичного
та трудового права,
адвокат
Сергій КУБАНСЬКИЙ**

#МедичнаПросвіта.

Ректор НМУ Юрій Кучин анонсував новий інформаційно-просвітницький проєкт

4 лютого в Національному інституті раку відбувся XI Міжнародний семінар студентів та молодих вчених, приурочений Всесвітньому дню боротьби з раком. У рамках заходу ректор НМУ Юрій Кучин анонсував початок інформаційно-роз'яснювальної кампанії #МедичнаПросвіта серед українців. Головна мета – обізнаність про найпоширеніші захворювання, їхнє попередження, профілактику, ранню діагностику і лікування.

Перший крок стосуватиметься інформування про найпоширеніші онкозахворювання.

ков, голова СНТ імені О. А. Киселя Євгеній Приходько, запрошені іноземні експерти і провідні співробітники НІРУ.

Доповідачами стали молоді вчені і студенти, які представили свої роботи щодо боротьби з

XI Міжнародний семінар студентів та молодих вчених, приурочений Всесвітньому дню боротьби проти раку, є найбільшим форумом молодих онкологів в Україні. Захід проводять з метою обговорення актуальних питань онкології, профілактики, діагностики і лікування раку.

У семінарі взяли участь директорка НІР Олена Єфіменко, проректор з наукової роботи та інновацій Сергій Земс-

раком. Тематика була різною: хірургічне лікування злоякісних новоутворень, променева терапія у лікуванні злоякісних пухлин, хіміотерапія у лікуванні злоякісних пухлин, діагностика онкологічних захворювань. Також представлено клінічні випадки ведення і лікування пацієнтів зі злоякісними новоутвореннями. Приділено увагу реабілітації після проведеного лікування з приводу раку грудних залоз.

Так, Vitaliy Poylin, MD, MBA, FACS, FASCRS Associate Professor of Surgery Director, Section of Colon and Rectal Surgery Northwestern University Feinberg School of Medicine Northwestern Medical Group зі США презентував Міжнародну освітню програму для українських молодих онкологів. Принагідно він запросив українських колег долучатися до цієї програми.

Dr hab. n med. Andrzej Komorowski, University of Rzeszów, Poland розповів про польську модель медичної освіти і кар'єри онкологів.

#МедичнаПросвіта – попередити захворювання

За словами ректора НМУ Юрія Кучина, спільний інформаційний проєкт #МедичнаПросвіта реалізовує Студентська рада НМУ, Первинна профспілкова організація студентів, Студентське наукове товариство імені О. А. Киселя і Товариство молодих вчених за підтримки Міністерства охорони здоров'я України у співпраці з кращими закладами охорони здоров'я столиці та Університетською клінікою НМУ.

Основна мета – попередити захворювання, спонукати людей вчасно звернутися до лікаря, діагностувати хворобу і отримати фахову медичну допомогу.

Така інформація стане в нагоді кожному, хто цікавиться своїм здоров'ям, особам у групі ризику, молоді, лікарям терапевтичних спеціальностей, лікарям загальної практики сімейної медицини, екстреної медичної допомоги і медицини катастроф, педіатрам.

Наталія Цар

ПРОФКОМ НМУ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ ДОПОМАГАЄ УКРАЇНСЬКИМ ВІЙСЬКОВИМ

7 лютого 2023 року ректор Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, професор Юрій Кучин, голова профкому співробітників, профсорка Лілія Яременко, профорг факультету підготовки лікарів для ЗСУ Степан Кінзер передали військовослужбовцям Національної гвардії України 40 спальних мішків. Запит від військовослужбовців профком університету отримав напередодні. Допомогати нашим захисникам і захисницям – надважлива місія, яку з початку війни виконує і профспілка університету.

захищають північний напрямок нашої країни від варварських дій агресора та боронять небо над Київщиною від російських повітряних атак.

«Завдяки нашим захисникам ми маємо сьогодні можливість жити, працювати, навчати майбутніх медиків і лікувати постраждалих. Надаючи цілеспрямовану адресну допомогу нашим військовим, ми наближаємо переможний день, на який так усі чекаємо. Зараз зима, зночі воїни змушені перебувати на морозі. Ми не можемо залишатися осторонь, якщо

Придбані за кошти профкому університету спальні мішки передали начальнику речової служби в/ч 3027 Національної гвардії України, майору Владиславу Грицаю. Цій події передувало клопотання радника голови ГО «Легіон – Українська громадська організація ветеранів АТО» з питань охорони здоров'я Олега Кирієнка з проханням придбати спальні мішки для бійців військових частин Північного об'єднаного територіального управління Національної гвардії України. Воїни у складі сил безпеки і оборони самовіддано

маємо можливість допомогти та покращити службу і побут наших захисників», – зауважує ректор НМУ.

Профсорка Лілія Яременко подякувала нашим захисникам і захисницям за героїчну боротьбу й побажала мужності та сил.

Діяльність профспілкового комітету співробітників Національного медичного університету імені О. О. Богомольця спрямовано на забезпечення максимальної допомоги всім, хто її потребує. Не залишився осторонь профком співробітників і щодо питання допомоги нашим військовим. Загалом у 2022 році профком співробітників НМУ передав на ЗСУ і на підтримку спільчан майже 300 тис. гривень.

Так, протягом минулого року шляхом безготівкового перерахунку на єдиний рахунок Національного банку України, за рішенням профкому, було перераховано безповоротну фінансову допомогу на потреби Збройних сил України 150 тис. грн. Окрім цих коштів, придбали та передали на потреби ЗСУ в різні підрозділи і ТрО продукти харчування, медикаменти, засоби особистої гігієни тощо – на суму 16,5 тис. грн.

Члени профспілки, які постраждали внаслідок військової агресії росії проти України, отримали адресну матеріальну допомогу на відновлення зруйнованого та понівеченого житла, лікування поранених, у зв'язку з загибеллю члена профспілки або члена його сім'ї на суму 110,9 тис. грн.

Дякуємо за героїчну боротьбу нашим захисникам і захисницям! Сьогодні кожен на своєму місці має підтримувати наших військових і працювати заради перемоги.

Наталія Цар, Олена Коваль, Лілія Яременко

ПРОЩАЙ

Прощай, прощай, росіє, невгамовна,
До тебе не повернемося ми.
З тобою небезпечно і не можна
Знаходитися разом у човні.

Пливи сама і якнайшвидше далі
І не турбуйся за Україну більш.
З тобою щастя, вибач, ми не мали.
Без тебе нам, повір, буде не гірш.

Ти наробила вже багато лиха
І нині українцям смерть несеш.
Можливо, це для тебе просто втіха,
А нам, ти знаєш, жити не даєш.

Війною нас ти вже не залякаєш.
Ми вистоїм і збережемо себе.
Своїми війнами ти, геть, себе втрачаєш
Господь тебе, як грішницю, поб'є.

Ну! Хто тебе таку уже полюбить.
З тобою поряд вічно зло іде.
Ти власними руками себе губиш.
Від тебе світ хорошого не жде.

Скликай назад якшвидше своє військо
З відвічно української землі,
Щоби не довелось йому довічно
Знаходитися в череві її.

І як би ти себе не називала,
А все чомусь виходить навпаки.
Зніми з лица вояк своїх забрала,
А то їх знімуть наші козаки.

Прийшла пора одуматись тобі
І кров людську вже годі проливати.
Ти у безглуздій з людством боротьбі
Собі могилу почала копати.

Одумайся, крокуй зі світом в ногу
І землю під собою бережи.
І до сердець людських знаходь дорогу,
У злагоді з народами живи.

Федір Тишко, 10.11.2022 р.

ЦИМБАЛЮК Віталій Іванович – президент НАМНУ, академік НАМНУ, член-кореспондент НАМНУ, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

– Я читав вашу доповідь про діяльність НАМН України в умовах воєнного стану. Вона вражає вже з її мужнього гасла: «У країні, що воює, цивільних лікарів немає». Хочу запитати про вашу особисту оцінку: що з того, що президії і установам медичної академії вдалося зробити за напружені місяці війни, ви вважаєте найістотнішим, знаковим, вагомим?

– Почати з того, що в 2018 році ми ініціювали разом з військовими, розробили, а уряд прийняв Воєнно-медичну доктрину України. Внаслідок її дії, завдяки синергії зусиль військової та цивільної охорони здоров'я – єдиному медичному простору – майже 80% поранених і хворих воїнів повертаються в стрій, 80% поранених упродовж «золотої години» отримують допомогу, смертність на етапі евакуації зменшилася до 1,35%; під час проведення АТО на сході держави поранених у серце доставляли до установ НАМН у Харків за 6-8 годин, у Київ – за 12.

А з дня вторгнення в інститутах академії було відкрито п'ять новостворених відділень, зокрема, бойової і важкої поліструктурної травми, шоку й військово-польової хірургії (де виконують унікальні операції на серці та великих судинах), відділення медико-психологічної реабілітації тощо.

Усі інститути академії з 2014 року задіяно в наданні допомоги пораненим і постраждалим від обстрілів. За вісім років війни надано медичну допомогу понад 37 тисячам поранених, проведено більше п'яти тисяч найскладніших оперативних втручань, які можуть виконувати тільки в нас.

Лева частка цілодобової допомоги бійцям полягає в найповнішому використанні результатів науково-клінічних досліджень, здійснених у закладах НАМН України. Дослідницьку

роботу не припиняють і зараз, та її рішуче переформатовано і на 70% зосереджено на винятково військовій тематиці. Моя вимога чітка: всі розробки повинні мати запитано прикладне значення! Все для Перемоги!

Не можу вдаватися в подробиці – наші здобутки не для розголосу, але про одне з актуальних досліджень скажу. Ми з генерал-майором медичної служби Ігорем Луріним і військовими лікарями здійснили фундаментальну роботу з моделювання вогнепальних поранень усіх можливих типів уражень з будь-якої зброї і типів куль.

Для цього було придбано особливий матеріал – композитний гель, своїми властивостями максимально наближений до тіла людини. Вивчення наслідків пострілів з різних відстаней кулями всіх видів і калібру дало нам можливість дослідити ранову балістику вогнепальної рани з майже стовідсотковою тотожністю до людської (спеціальний кіноапарат установки фіксував 7000 кадрів на секунду). І ми бачили й аналізували все, що відбувається в гелевому бруску при проходженні набоїв, зокрема, рашистських експансивних куль, заборонених Гаазькою конвенцією.

Ці експериментальні моделі скорочують час на переведення наших знань і бойового медичного досвіду в практику. (Видання з узагальненням цих

Фундаментальна науково-дослідна робота «Дослідження ранової балістики вогнепальної рани», виконана колективом науковців НАМН України та військових медиків вчених

досліджень уже в руках фахівців – а загалом ми видали 12 (!) книг-альбомів щодо медичного забезпечення бойових дій). Недарма Президент України Володимир Зеленський сказав нам під час червневих відвідін Інституту хірургії і трансплантології імені Шалімова: «Ви на такій же передовій, як і наші військові».

– У такий буремний, виснажливий час особливо помітними стають факти,

«БЕЗСМЕРТЯ ЗАЧЕКАЄ»

Ми б'ємось за те, чому нема ціни в усьому світі, — за Батьківщину.

Олександр Довженко

чинність яких може здатися реплікою втраченого мирного життя. Маю на увазі постійність уваги НАМН України до питань увічнення пам'яті видатних лікарів – в тому числі, на топонімічних

Обґрунтування напрямків нами розписано й відповідають новітнім прогностичним моделям прогресу. Я би тільки додав до цього навчання-стажування молодих вчених у найкращих науко-

Основні завдання НАМН України на 2023 рік:

- Збереження наукового потенціалу академії, насамперед висококваліфікованих кадрів, його розвиток у післявоєнний час
- Відбудова зруйнованої і пошкодженої інфраструктури наукових установ НАМН України, її подальший розвиток
- Розширення тематики наукових досліджень, спрямованих на удосконалення медичної допомоги військовослужбовцям Збройних сил України і населенню, постраждалому внаслідок воєнних дій
- Запровадження нових форм підтримки наукової молоді
- Ефективне використання можливостей співпраці з міжнародними й іноземними науковими організаціями для підтримки та розвитку наукового потенціалу НАМН України
- Активна участь у підготовці для Національної ради з відновлення України від наслідків війни пропозицій щодо заходів з відновлення і розвитку медичної галузі в Україні, пріоритетних реформ, проєктів нормативно-правових актів, реалізація яких є необхідною у воєнний і післявоєнний періоди

мапах наших міст. Уже майже напевне в Києві з'явиться вулиця Олександра Шалімова, в Харкові їм'ям вченого-медика буде названо станцію метро. Чому вам так важлива ця лінія діяльності?

– Бо це відповідає Божим і людським законам. Людина з тяглою історичною пам'яттю не стане яничаром чи манкуртом. А шляхетне служіння медика своїй місії має винагороджуватися – навіть топонімічно. Втім, це стосується подвижників зі всіх сфер життя.

А ще я певен: ті, кого ми згадуємо, є нашим оберегом на Землі. Тому й запровадив в академії нашу найвищу нагороду – орден Агапіта Печерського, ченця-цілителя XI століття, який лікував лише безплатно. Я напівжартома називаю його першим міністром охорони здоров'я України, і цей святий нині є дійсним покровителем Національної академії медичних наук, що ми відчуваємо цілком предметно.

– Що ви вважаєте за потрібне змінити в рідній академії наук?

– У переддень війни вона перебувала на порозі рішучого оновлення – майже 70% директорів наших установ згідно з чинним законодавством мали би передати кермо управління наступному поколінню вчених-управлінців. Це забезпечило б наступність зусиль академічної сфери і надало б імпульс подальшій модернізації її інститутів.

А плани технологічного вивіщення в нас уже лежать на столі. Потужним мотивуючим фактором в 2021 році стало президентське підвищення зарплатні лікарям (вперше за роки незалежної України) у діапазон 20+ тисяч гривень, медсестрам – 13,5 тисячі. На часі – увага до науковців, які за свою роботу отримують зараз 6-7 тисяч гривень.

На захист їхніх прав наведу незаперечну думку Фредеріка Жоліо-Кюрі: «Країна, що не розвиває власну науку, неминуче стає колонією». Якщо ми загубимо зараз українську науку – програємо майбутнє. Інститути НАМН України – чудовий майданчик для зосередженого наукового пошуку.

вих університетах світу за бюджетний рахунок з обов'язковим поверненням в Україну (юридичний механізм опрацьовано).

Та неодмінно заснував би український Кремнієвий центр, де втілювали б суперплідні наукові ідеї і доводили до рівня надцінного технологічного продукту – інновацій, що віщували б прорив на певній ділянці значущої проблеми.

А загалом мета людського розвою – і наука тут має стати провідником – набуття повної та цілісної впевненості особи в сенсі буття.

Ми маємо усвідомлювати й відчувати взаємозв'язки всього сущого на Землі, явищ, подій і феноменів – природи, людини, дію вселенських тенденцій, впевнено почуватися в духовній царині. Людина – вже не випадкова гра мутацій, її розум і воля – чинники світобудови, особі ні на кого більше перекласти відповідальність за долю світу. Такою, гадаю, є воля Бога, тому й збувається.

– А про безсмертя у вас є час думати?

– Уявлення про те, що ми – лише фізичні істоти, суперечить моїй вірі й моїм знанням. Біологічно ми теж безсмертні – продовжуючись в родинному вітті. Однак справжнього безсмертя людина досягає в духовній царині – в діянні, пізнанні законів буття, в корисних справах, у своїх книгах і статтях, у врятованих пацієнтах, зрештою, в пам'яті людства.

Що ж до медитацій на теми безсмертя, то вони, вочевидь, не на часі. Наші медики і вчені в останні роки працюють, мов у дні творення світу – то в умовах безгрошів'я, то жахної пандемії, зараз – у розпал війни за рідну землю. Надто багато нагальних справ – безсмертя зачекає.

Інтерв'ю Олександра Сакви

Джерела:

1. Газета Верховної Ради України «Голос України», Суспільство «Безсмертя зачекає», <http://www.golos.com.ua/article/367577>
2. Сайт НАМН України <https://amnu.gov.ua>
3. Презентація «НАМН України в умовах воєнного стану: виклики та реалії» (2022)

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ВСІ ВИКЛИКИ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ ВІЙСЬК РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ: ВИМУШЕНИЙ ВІДТОК НАУКОВИХ КАДРІВ, ЯКІ ПРОДОВЖУЮТЬ НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

388 НАУКОВИХ СПІВРОБІТНИКІВ (11,9 % ВІД ЗАГАЛЬНОЇ КІЛЬКОСТІ НАУКОВЦІВ) ЗМІНИЛИ СВОЄ МІСЦЕ ПЕРЕБУВАННЯ І ПЕРЕМІЩЕНІ ДО ІНШИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ВЕДЕННЯМ БОЙОВИХ ДІЙ

185 ОСІБ (5,7 % ВІД ЗАГАЛЬНОЇ КІЛЬКОСТІ НАУКОВЦІВ) ВІЙХАЛИ З ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ДО ІНШИХ КРАЇН

РУЙНАЦІЮ ІНФРАСТРУКТУРИ НАУКОВИХ УСТАНОВ

СТАНОМ НА ПОЧАТОК ЛИСТОПАДА 2022 РОКУ ЗА ПОПЕРЕДНІМИ РОЗРАХУНКАМИ НАНЕСЕНО ПОШКОДЖЕНЬ ІНФРАСТРУКТУРИ УСТАНОВ НАМН УКРАЇНИ НА СУМУ БІЛЬШЕ НІЖ 1,3 МЛН ГРН

ПО 5-ТИ НАУКОВИХ УСТАНОВАХ НАМН УКРАЇНИ НА СЬОГОДНІ НЕ МОЖЛИВО ПРОВЕСТИ ПІДРАХУНОК ЗБИТКІВ

НАМН УКРАЇНИ ЗДІЙСНЮЄ НАУКОВО-КЛІНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄ ШВИДКУ ТРАНСЛЯЦІЮ РЕЗУЛЬТАТІВ У КЛІНІЧНУ ПРАКТИКУ

Окреслено нову стратегію розвитку Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

30 січня 2023 року міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко на зустрічі з представниками адміністрації, членами вченої ради та керівниками структурних підрозділів Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика (далі – Університет) представив нового виконувача обов'язків ректора академік НАМН України, професора В'ячеслава Камінського, завідувача кафедри акушерства, гінекології і репродуктології.

Міністр наголосив на вагомій ролі НУОЗ України імені П. Л. Шупика, як закладу, що забезпечує підвищення кваліфікації та післядипломну освіту лікарів і провізорів, представив своє бачення перспектив розвитку Університету як наукового та експертного центру й висловив побажання, щоб у стратегії розвитку Університету було враховано трансформацію за-

кладу для виконання функцій інтелектуально-дорадчого органу МОЗ України.

Також міністр проінформував колектив закладу, що пріоритетом для нового виконувача обов'язків ректора на найближчий місяць роботи є формування візії розвитку Університету з урахуванням пропозицій структурних підрозділів Міністерства охорони здоров'я. Ця візія стане

основою для проведення конкурсного відбору керівника Університету, який буде оголошено найближчим часом.

Візія розвитку Університету має містити стратегічні рішення, для того щоб заклад міг:

1. Бути самодостатнім як окрема юридична особа з акцентом на післядипломну освіту і безперервний професійний розвиток лікарів, фармацевтів та інших працівників сфери охорони здоров'я.

2. Стати моніторингово-аналітичним і науково-методичним центром для Міністерства охорони здоров'я.

3. Забезпечити підготовку інформаційно-аналітичних матеріалів і розробку проектів програмних, нормативних та методичних документів з питань:

– стандартизації та удосконалення надання медичної і фармацевтичної допомоги й кваліфікаційних вимог до працівників галузі охоро-

ни здоров'я відповідно до європейських вимог;

– забезпечення і поліпшення якості освіти за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» та її гармонізації з європейським освітнім простором тощо.

4. Стати аналітичною опорою для Міністерства охорони здоров'я і Національної служби здоров'я у розгляді питань якості надання медичної допомоги.

5. Уніфікувати і перезапустити питання розвитку університетських лікарень в Україні як баз практичної підготовки лікарів на рівні вищої освіти та на етапах післядипломної підготовки, з акцентом на залучення інститутів Національної академії медичних наук України.

6. Запровадити лікарську резидентуру як форму післядипломної спеціалізованої підготовки лікарів, прийняту в країнах ЄС.

Міністр зазначив, що найближчим часом Міністерство охорони здоров'я України закінчить підготовку технічного завдання, на основі якого буде розроблено чіткий стратегічний план трансформації і розвитку Університету.

Виконувач обов'язків ректора академік НАМН України, професор В'ячеслав Камінський подякував міністру за довіру і запевнив присутніх, що докладе зусиль для подальшого розвитку та процвітання Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.

Голова вченої ради членкореспондент НАМН України, професор Олександр Толстанов, проректор з науково-педагогічної роботи, подякував колективу за спільні зусилля з реорганізації та збереження закладу і закликав до спільної подальшої роботи на користь Університету й нашої країни.

О ф і ц і й н е р о з ' я с н е н н я

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

На № 13/01-16/330 від 14.07.2022
Федерація професійних спілок України

Щодо внесення змін до законодавства в частині виплати допомоги з приводу часткового безробіття за період призупинення дії трудових договорів і у разі відсутності інформації щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Відповідно до статті 47 Закону України «Про зайнятість населення» (далі – Закон) допомога з приводу часткового безробіття – це вид державної підтримки застрахованих осіб (працівників та фізичних осіб - підприємців) у разі втрати ними частини заробітної плати (доходу) у зв'язку з зупиненням (скороченням) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг) з причин економічного, технологічного характеру, виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного або воєнного стану, встановлення карантину.

Законом встановлено, що право на допомогу з приводу часткового безробіття мають застраховані особи, вказані у частині першій статті 47 Закону, за яких (які) протягом останніх шести місяців, що передують місяцю, в якому почалося зупинення (скорочення) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг), сплачено (сплатили) єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Відповідно до пункту 15 Порядку надання допомоги по частковому безробіттю, затвердженого постано-

вою Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 702 (далі – Порядок), підтвердження сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування роботодавцями та фізичними особами - підприємцями, які є застрахованими особами, здійснюється в порядку обміну інформацією між Державною службою зайнятості, ДПС та Пенсійним фондом України. У разі відсутності необхідної інформації роботодавця або фізична особа-підприємець, яка є застрахованою особою, подає витяг з інформаційної системи органів ДПС щодо стану розрахунків платника з бюджетом та цільовими фондами (щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування).

Крім того, відповідно до пункту 4 Порядку, допомогу з приводу часткового безробіття надають застрахованим особам (працівникам та фізичним особам - підприємцям) у разі втрати ними частини заробітної плати (доходу) у зв'язку із зупиненням (скороченням) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг) з причин економічного, технологічного характеру, виникнення

надзвичайної ситуації, введення надзвичайного або воєнного стану, встановлення карантину.

Згідно з пунктом 2 Порядку, зупинення (скорочення) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг) – тимчасове зупинення (скорочення) господарської діяльності роботодавця або фізичної особи - підприємця, яка є застрахованою особою, з причин економічного, технологічного характеру, виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного або воєнного стану, встановлення карантину, що призвело до часткового скорочення тривалості робочого часу його працівників або фізичної особи - підприємця, яка є застрахованою особою, та втрати ними частини заробітної плати (доходу).

Водночас, відповідно до статті 13 Закону України від 15.03.2022 № 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» призупинення дії трудового договору – це тимчасове припинення роботодавцем забезпечення працівника роботою і тимчасове припинення працівником виконання роботи за укладеним трудовим договором у зв'язку зі збройною агресією проти України, що виключає можливість обох сторін трудових відносин виконувати обов'язки, передбачені трудовим дого-

вором. Відшкодування заробітної плати, гарантійних і компенсаційних виплат працівникам за час призупинення дії трудового договору у повному обсязі покладають на державу, що здійснює збройну агресію проти України.

Крім того, пунктом 8 Порядку визначено, що виплату допомоги з приводу часткового безробіття не здійснюють за період отримання працівником оплати простою, перебування у відпустці без збереження заробітної плати, призупинення трудових відносин.

З огляду на зазначене допомогу з приводу часткового безробіття не надають у разі повного скорочення тривалості робочого часу працівників і відповідно втрати ними заробітної плати повністю.

Таким чином, виплати допомоги з приводу часткового безробіття за період призупинення дії трудових договорів відповідно до статті 13 Закону України від 15.03.2022 № 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» не здійснюють.

Водночас повідомляємо, що Міністерство економіки вдячне за надані пропозиції щодо вдосконалення законодавства у сфері зайнятості населення і загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, і, враховуючи те, що Міністерство постійно здійснює роботу над удосконаленням законодавства у цій сфері, вищезазначені пропозиції в установленому порядку буде розглянуто під час розробки відповідних нормативно-правових актів.

Заступник
Міністра економіки України
Тетяна Березна

Навчальне і організаційно-методичне забезпечення роботи Державного закладу «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я України» під час повномасштабної збройної агресії російської федерації

Велике значення має навчальне і організаційно-методичне забезпечення роботи системи екстреної медичної допомоги в Україні під час повномасштабної збройної агресії російської федерації.

При сприянні МОЗ України, за підтримки фонду UOSSM в Україні та завдяки вагомому внеску в організацію проведення тренінгів в. о. директора Державного закладу «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я України» (далі – Заклад) Віталія Крилюка, у містах Дніпро (4-6 червня), Харків (8-10 червня) і Одесі (24-26 червня) проведено 3-денне симуляційне навчання «Хірургія в умовах надзвичайних ситуацій і катастроф» (Hostile environment surgical training (HEST).

Лікар-травматолог, в. о. медичного директора Максим Максименко, представник курсу «David Nott Foundation» (Велика Британія; в центрі), лікар-хірург Володимир Іванов

Навчання призначено для широкого кола фахівців хірургічного профілю і лікарів центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (далі – ЕМД і МК), які в подальшому працюватимуть у мобільних польових госпіталах на декупованих територіях України.

За результатами зустрічі було підписано меморандум про співпрацю між нашим Закладом і благодійним фондом. Нагадаємо, що навчання вкрай корисне і пізнавальне саме для фахівців хірургічного профілю, лікарів відділень невідкладних станів та центрів ЕМД та МК, які активно лікують постраждалих і поранених з політравмою, зокрема воєнного характеру. Всього було проведено 5 курсів для 150 лікарів хірургічного профілю усіх регіонів України.

За сприянням МОЗ України у жовтні 2022 року проведено два п'ятиденні

міжнародні курси-тренінги у Кишиневі (Республіка Молдова) «Координація команд медицини катастроф» і у Львові «Забезпечення проінформованому та розбудови спроможностей у сфері діяльності БНМД» щодо підтримання зусиль ВООЗ у зміцненні національної спроможності системи ЕМД України (далі – екстреної медичної допомоги). Також у м. Ряшів (Польща) в жовтні 2022 року відбулися тренінги «Team Leader Training та Bus Handover Training».

28 жовтня 2022 року завершився великий навчальний проєкт «Розширені реанімаційні заходи і тактична медицина». За час проєкту фахівці ЕМД різних областей України проходили 5-денний курс навчання від польських колег з Universitas Medica Varsoviensis та Lotnicze Pogotowie Ratunkowe. Навчання стартувало 15 серпня, і з того часу необхідні знання та навички отримали близько 500 медиків.

За підтримки Національної адміністрації з ядерної безпеки Міністерства енергетики США і за сприяння МОЗ України й МОЗ Республіки Польщі у грудні у Варшаві пройшов тренінг на тему «Менеджмент постраждалого з радіаційними ураженнями» (I-Med) для медичних працівників з України. Розглянуто основи практичної радіаційної фізики, основи радіобіології, практично відпрацьовано роботу з дозиметричними приладами, засвоєно принципи і алгоритми менеджменту постраждалих з радіаційними ураженнями.

Також співробітники Закладу проходили 10-денне навчання «Транспортування тяжкого хворого: Падіння з висоти, епілепсія, інтубація і транспортування до лікувального закладу».

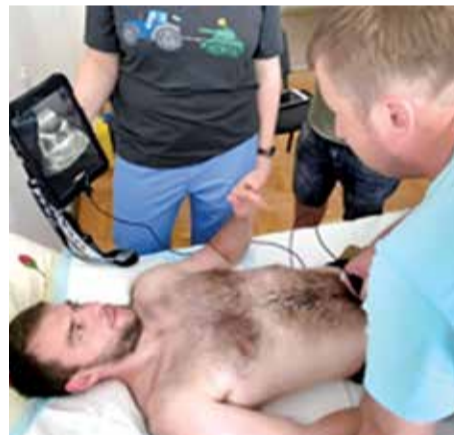
Фахівці нашого Закладу відвідали США і впродовж 10 днів ознайомилися з функціонуванням різних служб і структур системи ЕМД та МК за програмою «Open World».

На початку літа 2022 року на базі нашого Закладу проводили навчання співробітників навчальних центрів ДСНС міста Києва, Черкаської і Чернігівської областей. Співробітники Закладу під керівництвом досвідченого інструктора Івана Кузьмінського навчилися правильно надавати домедичну допомогу дітям на курсі «Домедична допомога при раптовій зупинці кровообігу у дітей».

Тренінг для медичних працівників для відпрацювання логістики і взаємодії служб і структур МОЗ України щодо медичного реагування на радіаційні інциденти

За підтримки МОЗ України в липні 2022 року волонтерами від MedGlobal у співпраці з нашим Закладом на базах ТНМУ ім. І. Я. Горбачевського проведено три курси POCUS course та Trauma course. Перший день вивчали основи УЗД, FAST і E-FAST, де теорія супроводжується великою кількістю практики в невеликих підгрупах. Практична робота проходить з використанням сучасних УЗ-трансдусерів Butterfly IQ Ultrasound.

Лікар-травматолог, к. мед. н., в. о. медичного директора Закладу Максим Максименко проводить дослідження

У листопаді 2022 року на базі КН «Полтавський обласний центр ЕМД та МК ПОР» фахівцями нашого Закладу було проведено тренінг «Хімічна готовність і реагування». Тренінг відбувся за технічної і фінансової підтримки Бюро ВООЗ в Україні.

Другий тренінг «Хімічна готовність і реагування» було проведено для фахівців ЕМД Черкас і Черкаської області, м. Суми

та ще 25 медичних працівників ЕМД з Чернігова і області. Отже, сумарно протягом 6 фінальних тренінгів було навчено більше 150 фахівців ЕМД з 5 областей. Служба ЕМД кожної з областей, де було проведено навчання, отримала комплекти засобів індивідуального захисту (ЗІЗ) від ВООЗ.

Представник нашого Закладу к. мед. н., зав. відділу підготовки інструкторів з надання ЕМД при надзвичайних ситуаціях Іван Кузьмінський

На початку грудня 2022 р. співробітники нашого Закладу проходили 10-денне навчання на базі Helicopter Emergency Medical Service (HEMS) у м. Варшава, Республіка Польща. Сценарій: «Транспортування тяжкого хворого: Падіння з висоти, епілепсія, інтубація і транспортування до лікувального закладу».

Підтримка системи ЕМД та МК з боку МОЗ України і міжнародних партнерів є

Закінчення на 9-ій стор.

Лікарі-хірурги з різних регіонів України на симуляційному навчанні від «David Nott Foundation» «Hostile Environment Surgical Training (HEST)» («Хірургія в умовах надзвичайних ситуацій та катастроф»)

Підготовка інструкторів під час тренінгу «Team Leader Training» і «Bus Handover Training» (Республіка Польща)

Агата Корнхаузер Дуда (в центрі), дружина президента Республіки Польща, співробітники Центрів ЕМД і МК з м. Одеси, м. Черкаси, м. Львів, Київської області і представники нашого Закладу – Ірина Сірченко та Віктор Казачков

Навчальне і організаційно методичне забезпечення...

Закінчення, початок на 8-ій стор.

В. о. директора КНП «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва» Наталія Стахова і співробітники

Спеціалізованою медичною бригадою постійної готовності проведено тестове розгортання мобільного госпіталю

Ознайомлення з функціонуванням різних служб та структур системи ЕМД і МК в США за програмою «Open World»

безпрецедентною. Завдяки цьому Заклад і обласні центри ЕМД та МК отримали сучасні спеціалізовані транспортні засоби – джипи Toyota Land Cruiser 78. Саме завдяки ним команди МК долають бездоріжжя на деокупованих територіях, що дає змогу вчасно надавати якісну медичну допомогу пацієнтам і рятувати життя у найвіддаленіших населених пунктах.

Тільки за останні місяці роботи на деокупованих територіях ми подолали більше 30 тисяч кілометрів бездоріжжя. Усього в системі ЕМД і МК буде більше сотні таких спеціалізованих транспортних засобів.

Окрім транспортних засобів, Заклад отримав 236 систем STARLINK, які було розподілено і передано центрам ЕМД та МК. Це зводить нанівель намагання терористів, які постійно прагнуть зни-

ходяться спеціалізовані медичні бригади; фіксований, який забезпечує надання невідкладної стаціонарної хірургічної допомоги.

Заклад активно розбудовує команди медицини катастроф I, II і III типів, що дозволить в умовах деокупації здійснювати амбулаторну первинну допомогу, невідкладні операційні втручання, обстеження, транспортування постраждалих і хворих для подальшого лікування та обстеження на наступні етапи надання допомоги, надаватиме можливість переміщення, обслуговування населення у важкодоступних місцях, відповідно до контексту надзвичайної ситуації.

Наші протоколи надання екстреної медичної допомоги відповідають європейським стандартам. Працівники закладу беруть участь у роботі європейських професійних організацій у галузі охорони здоров'я та безпосередньо в системі ЕМД. Зважаючи на досвід ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій і надання медичної допомоги, ВООЗ було розроблено основні принципи діяльності команд ЕМТ (emergency medical team). Для більшої ефективності застосовується гнучка багаторівнева система різних за складом фахівців і потужності команд ЕМТ.

В. о. директора Закладу Віталій Крилюк взяв участь у міжнародних конференціях. 16 червня 2022 року на 2-ій Міжнародній конференції екстреної медичної допомоги (Мельбурн, Австралія) в онлайн-форматі було представлено доповідь на тему: «Leadership to rapidly scale up an emergency care response in war». У липні цього ж року під егідою ВООЗ відбулося засідання з питань безпеки громадського здоров'я «National Action Plan for Health Security».

У перші місяці війни Заклад отримав гуманітарну допомогу від групи медиків з Великої Британії і здійснив розподіл 25-ти комплектів «Trauma recovery medical kit MSOS» до обласних центрів ЕМД та МК.

Французька Асоціація «Медична і благодійна допомога Франція-Україна»

Спеціально обладнаний транспорт для перевезення людей, які перенесли ампутацію

В. о. директора ДЗ «УНПЦЕМД та МК МОЗ України» Віталій Крилюк біля сучасних спеціалізованих джипів Toyota, які отримав Заклад для надання медичної допомоги пацієнтам на деокупованих територіях

щити нашу критичну інфраструктуру і допомагає надавати допомогу пацієнтам під час відключення електроенергії. Активність ведення бойових дій в Україні і руйнування російськими військами критичної інфраструктури, в тому числі закладів охорони здоров'я, створило нагальну потребу у підготовці й плануванні діяльності мобільних польових госпіталів.

Наш Заклад отримав мобільний госпіталь. Для ознайомлення з його структурою і функціональними можливостями, спеціалізованою медичною бригадою постійної готовності було проведено тестове розгортання.

За міжнародними стандартами ВООЗ мобільні польові госпіталі бувають таких типів: мобільний, в структурі якого зна-

Авто містить медичне обладнання для надання медичної допомоги у різних надзвичайних ситуаціях

також стала надійним другом України UA, постійно допомагаючи нашим лікарням засобами і препаратами медичного призначення, обладнанням та спецтранспортом. Спеціально обладнаний транспорт для перевезення людей, які перенесли ампутацію, стане незамінним на одному з етапів евакуації поранених з передової.

Після доукомплектування і проведення тест-драйву наш Заклад передав Ізюмській міській раді для КНП «Центральна міська лікарня Піщанської Богоматері» м. Ізюм вкрай необхідну автівку швидкої медичної допомоги марки Volvo V50.

Авто виглядає як звичайний легковий автомобіль, але містить медичне обладнання для надання медичної допомоги у різних надзвичайних ситуаціях. Лікарі можуть самостійно їздити, що дозволить їм швидко і оперативно дістатись до пацієнта й надати медичну допомогу на різних локаціях. У комплектацію автомобіля входить дефібрилятор і сумка-укладка, яка укомплектована відповідно до європейських стандартів надання ЕМД.

Співпраця нашого Закладу з Frida Ukraine-Israel Independence Association і Гольдманом Романом триває. Евакуацію постраждалих цивільних осіб в межах України і за кордон успішно виконує чудова команда, за яку відповідальна організатор Ізраїльського гуманітарного проекту Вікторія Білицька. Уже в липні розпочато програму евакуації і здійснено перше успішне транспортування постраждалої дитини.

За сприяння першої леді нашої держави Олени Зеленської і поєднання зусиль посольства України в Казахстані Заклад

отримав автомобілі швидкої медичної допомоги.

Компанія «Епіцентр» також профінансувала придбання 20 реанімоблів на 55 мільйонів гривень, з них 14 – через платформу UNITED24 у рамках підтримки ініціативи першої леді Олени Зеленської. Передані автомобілі швидкої медичної допомоги типу С мають повний привід для кращої прохідності, їх обладнано всім необхідним, щоб швидко й безпечно доправити важкопоранених до лікарні: апаратами штучної вентиляції легень, електрокардіографами, дефібриляторами-моніторами, вакуумними шинами і матрацами, кріслами для евакуації та іншою реанімаційною апаратурою, яка дозволяє рятувати життя людини.

Хочемо подякувати нашим партнерам, які працювали разом з нами, допомагали

Передача спеціалізованого автотранспорту ШМД від співвласниці «Епіцентр К» Галини Гергеги. Міністр ОЗ України Віктор Ляшко і в. о. медичного директора Закладу Максим Максименко

й підтримували систему ЕМД та МК, усім іншим волонтерським організаціям та благодійним фондам за співпрацю з нашим Закладом. Продовжуємо працювати задля спільної перемоги.

P. S. Від початку повномасштабного російського вторгнення на територію України, станом на початок листопада 2022 р. командами медицини катастроф Закладу у співпраці з командами ЕМД інших обласних центрів ЕМД і МК було надано медичну допомогу 4 341 постраждалим на деокупованих територіях Київської, Харківської та Херсонської областей, з них 2 157 особам на догоспітальному етапі, та 2 184 на базі розгорнутого мобільного госпіталю. А вже на період до кінця 2022 р. медичну допомогу всього отримали 8 567 постраждалих і пацієнтів з іншою соматичною патологією.

**РАЗОМ ДО ПЕРЕМОГИ!
СЛАВА УКРАЇНІ!
ГЕРОЯМ СЛАВА!**

Зі святом, дорогі жінки!

З ледь відчутним весняним подихом приходить до нас чудове жіноче свято – 8 Березня. Цей день несе у світ ніжність і красу. Адже все найдорожче, що є у нашому житті – щастя, радість, надія, кохання – пов'язане з жінкою.

8 Березня – це Міжнародний жіночий день. Сучасне святкування вже не має на меті утвердження рівності, а є днем весни, жіночої краси, душевної мудрості і уваги до жінки, незалежно від її статусу й віку.

Адміністрація і профспілковий комітет КНП «Київська міська клінічна лікарня № 10» вітає всіх жінок з цим чудовим святом. Шановні жінки, саме на ваших тендітних плечах тримається безліч найважливіших справ, удома, в сім'ї, на роботі. Ви приходите на роботу, і, як сонечко, усміхаєтесь усім, тому що все прекрасне, що є в житті, пов'язане з вами, з жінками: і любов, і сім'я, і радість, і праця. Ваше тепло, добро і ніжність прикрашають життя,

утверджують успіхи, підтримують у тяжкі хвилини.

Виконуючи безліч професійних обов'язків, будучи на чергуванні в нічних змінах, ви показуєте себе бездоганними незамінними працівниками, але водночас ви встигаєте мати чудовий вигляд, усмішку, бути лагідними мамами, вірними дружинами, справжніми берегинями домашнього вогнища.

Ми бажаємо вам сімейного тепла, добра, миру, успіхів у роботі!

• Вітаємо • Вітаємо •

Однак, любі наші жінки, мами, дружини, сестри та дочки, ви зустріли цю весну з величезним боєм у серці й зі сльозами на очах. На жаль, ці дні пробудження природи сьогодні затьмарені війною.

У нашій лікарні працюють жінки, рідні яких захищають нашу державу. І напередодні свята найщиріші вітання матерям, сестрам і дружинам мобілізованих, справжніх патріотів України, які сьогодні оберігають наш з вами спокій та виборюють мир на рідній землі.

Шановні наші жінки, ми дякуємо вам за те, що ваші рідні виконують цей святий обов'язок – захищають нас від ворога.

Зичимо вам і вашим сім'ям, а також вашим рідним на передовій, щоб ви всі

були здорові, щоб оминали вас біди і негаразди. Нехай Бог посилає вам свій захист, добро і Перемогу. Ми хочемо, щоб найкращим подарунком для вас була Перемога і повернення ваших рідних додому.

Любі жінки, ми бажаємо вам любові і терпіння, тому що ваші рідні там на фронті кожен перемогу присвячують вам, вони так само, як і ви, очікують на зустріч та повернення.

А ми знову і знову висловлюємо вам повагу та вдячність.

Бажаємо Миру, Перемоги, віримо в наших воїнів, у ЗСУ.

Слава Україні!

Адміністрація і профком КНП «КМКЛ № 10»

ЛАВРИЧЕНКО Наталія Василівна

завідувачка амбулаторії загальної практики сімейної медицини № 9 КНП «ЦПМСД № 2» Голосіївського району м. Києва

Лавриченко Н. В. закінчила в 2009 році КНУ ім. О. О. Богомольця. У 2009-2020 роках

працювала лікарем загальної практики сімейної медицини в АЗПСМ № 8 КНП «ЦПМСД № 1» Святошинського району м. Києва.

У 2020 році почала працювати в АЗПСМ № 9 КНП «ЦПМСД № 2» Голосіївського району м. Києва. За цей час проявила себе як доброзичлива і дисциплінована працівниця, висококваліфікований фахівець в організації охорони здоров'я.

Наталія Василівна – відповідальний керівник, сумлінно виконує свої обов'язки,

чітко організовує роботу, користується авторитетом і повагою колег і пацієнтів. Комунікабельна, мудра, терпляча, добра.

Має першу категорію, постійно працює над підвищенням професійного рівня.

Шановна Наталіє Василівно! Щиро вітаємо Вас зі святом! Хай Ваша наполеглива праця відгукнеться добром і достатком, а все те добро, що Ви робите кожного дня, повертається до Вас усмішками близьких, несподіваними подарунками долі та нескінченними щасливими моментами!

Адміністрація і профком КНП «ЦПМСД № 2»

ПРИХОДЬКО Ірина Василівна

завідувачка рентгенологічного відділення КНП «КДЦ» Голосіївського району м. Києва

Колектив КНП «КДЦ» Голосіївського району м. Києва щиро вітає завідувачку рентгенологічного відділення нашого підприємства Приходько Ірину Василівну.

У цей жіночий весняний день 8 березня

Бажаєм щастя і достатку, ясного неба і тепла.

В житті лиш злагоди, порядку, щоб доля світлою була.

В роботі – успіху й терпіння, у справах – вічного горіння,

В коханні – вічної весни, в сім'ї – добра і теплоти.

ДОМЕНЮК Галина Василівна

головна сестра медична Державного підприємства «Санаторій «Конча-Заспа»

Доменюк Г. В. закінчила у 1998 році Обухівське медичне училище (сестринська справа). У ДП «Санаторій «Конча-Заспа» працює понад 10 років. Колеги знають Галину Василівну як висококваліфікованого, відповідального спеціаліста, який постійно вдосконалює свій професійний рівень, як вимогливу до себе і підлеглих, водночас чуйну й доброзичливу людину. З великою повагою і шаном ставляться до Галини Василівни працівники санаторію й відпочивальники – за добротою, людяністю, відкритістю, чуйністю та співпереживанням.

За сумлінну працю її відзначили грамотою Державного управління справами, крім того вона отримала звання заслуженого медичного працівника України.

Колектив ДП «Санаторію «Конча-Заспа» вітає Галину Василівну з ювілеєм і бажає гармонії та успіхів у всьому, зокрема у справах ділових й особистих. Активного творчого довголіття, міцного здоров'я на довгі роки. Щастя, радості, сімейного благополуччя і тепла, трудової наснаги на благо медицини та України!

СВІРСЬКА Інна Володимирівна

секретар директора КНП «Київський фтизіо-пульмонологічний центр»

Колектив Комунального некомерційного підприємства «Київський фтизіо-пульмонологічний центр» вітає зі святом жіночої краси і чарівності, весняного натхнення і світлої радості секретаря директора Свірську Інну Володимирівну, дуже чуйну та щирю людину, яка створює атмосферу взаємопідтримки і впевненості!

У день 8 березня від щирого серця бажаємо постійного відчуття щастя, щоденної радості в душі, чарівних почуттів любові і ніжності, хорошого настрою і впевненості в собі!

ТРУСЕВИЧ Ольга Миколаївна

сестра медична амбулаторії загальної практики сімейної медицини № 8 КНП «ЦПМСД № 1» Голосіївського району м. Києва

Трусевич Ольга Миколаївна народилась 02.01.1953 р. в селі Дрозди Білоцерківського району Київської області. Закінчила в 1970 році КМУ № 3 за спеціальністю медична сестра.

З 1972 року працювала в Клінічній лікарні № 7 Солом'янського району м. Києва в хірургічному відділенні.

З 1977 року і дотепер працює в поліклініці «Корчувате» на посаді старшої сестри медичної Дитячої поліклініки «Корчувате».

З 2013 року – сестра медична амбулаторії загальної практики сімейної медицини № 8 КНП «ЦПМСД № 1» Голосіївського району м. Києва.

Весела, доброзичлива, працелюбна, ініціативна і дисциплінована. Сумлінно виконує свої обов'язки. До хворих виявляє уважність, чуйність і турботливе ставлення. Користується повагою і авторитетом серед працівників центру. Комунікабельна, мудра, терпляча, добра. Постійно підвищує свій професійний рівень.

Шановна Ольго Миколаївно! Вітаємо Вас з Міжнародним жіночим днем!

8 березня – початок весни, початок життя в природі, перше тепло. Дорога Ольго Миколаївно, нехай це тепло оселиться у вашому домі і душі. Нехай краса природи надихає, а початок весни символізує початок чогось прекрасного у Вашому житті! Зі святом!

Колектив КНП «ЦПМСД № 1», голова профкому КНП «ЦПМСД № 1» Голосіївського району І. В. Попова

• Вітаємо • Вітаємо •

Адміністрація і профспілковий комітет КНП «Київська міська дитяча клінічна лікарня № 2» вітає з Міжнародним жіночим днем

Найніжніший та найсвітліший день в році – 8 березня! Початок весни, початок розвитку у природі, першетепло. Сьогодні КНП «Київська міська дитяча клінічна лікарня № 2» – це лідер серед дитячих медичних закладів міста Києва. Медичні послуги дитячому населенню здійснюють 94 лікаря та 186 медичних сестри, більшість з них вищої і першої кваліфікаційної категорії. Ваша праця щодня рятує життя, вселяє віру, дарує тепло і турботу дітям!

В 11-ти відділеннях лікарні цілодобово надається висококваліфікована медична допомога дітям за профілями: кардіоревматологія, педіатрія, отоларингологія, хірургія, інфекційні хвороби, неонатологія, алергологія, анестезіологія та інтенсивна терапія, травматологія, урологія, гастроентерологія, гематологія, нейрохірургія, дитяча гінекологія, лабораторна та функціональна діагностика. Медичний колектив лікарні - це єдина команда, мотивована до співпраці задля досягнення спільної мети – здоров'я дитини.

Прийміть від нас усіх поздоровлення зі святом та побажання міцного здоров'я, щастя, добробуту і безхмарного неба! Дякуємо вам за незмінну вірність і відданість обраній справі.

ДРЕВАЛЬ Тетяна Іванівна

лікар – ФРМ КНП «Київської міської клінічної лікарні № 11»

підвищує свій професійний рівень, у 2022 році пройшла спеціалізацію за фахом лікар ФРМ. На сьогоднішній день очолює мультидисциплінарну команду з реабілітації пацієнтів. За часи своєї праці неодноразово отримувала подяки і почесні грамоти.

Прийміть від нас усіх вітання зі святом і побажання міцного здоров'я, щастя, добробуту, довголіття, безхмарного неба, успіхів у роботі! Дякуємо Вам за незмінну вірність і відданість обраній справі. Ви даруєте людям радість. Щиро дякуємо Вам за вашу працю! Зичимо й надалі Вам наснаги, гарного настрою й визнання!

**Директор
І. О. Калмикова
Голова профкому
А. М. Тихоненко**

Колектив КНП «КМКЛ № 11» м. Києва вітає лікарю – ФРМ Древаль Тетяну Іванівну з Міжнародним жіночим днем 8 березня.

Тетяна Іванівна з 2018 року працює у лікарні на посаді лікарю – невролога. Дуже доброзичлива, талановита, відповідальна, користується авторитетом і повагою серед пацієнтів, колег та працівників лікарні. Постійно

БОГУЦЬКА Олена Василівна

медична сестра кабінету щеплення амбулаторії загальної практики сімейної медицини № 1 КНП «ЦПМСД № 2»

Профспілки працівників охорони здоров'я міста Києва та первинна профспілкова організація КНП «ЦПМСД № 2» щиро вітає всіх працівників-жінок з першим весняним святом 8 Березня! Бажаємо всім мирного неба, успіхів у роботі та щастя всім такого, якого всі собі бажають!

Окремо вітаємо медичну сестру кабінету щеплення амбулаторії загальної практики сімейної медицини № 1 КНП «ЦПМСД № 2», яка безмежно закохана в свою професію. Ми бажаємо їй натхнення та багато щасливих днів!

Богущька Олена Василівна закінчила Київський коледж № 3 за фахом сестринська справа, закінчила університет «Україна» за спеціальністю

біолог та здобула в університеті імені О. О. Богомольця фах лаборанта клінічної лабораторії. Вона щаслива людиною тому, що працює за справжнім покликанням, має велику, світлу душу і щире любляче серце.

Маленькі її пацієнти біжать до неї в кабінет з усмішками і з великим бажанням тому, що там можна погратися на «бізі борді», який Олена зробила своїми руками, і за «укольку» можна отримати подарунки, власноруч змайстровані медичною сестричкою, – різнокольорові браслетики і каблучки. А скільки радості дітки отримують від спілкування з Оленою Василівною, яка ніколи і нікуди не поспішає та приділяє своїм маленьким пацієнтам стільки уваги, скільки цього потребує справа.

Батьки з дітками, які хоч раз побували у неї на процедурі, запам'ятають цей візит, як великий прояв любові до своєї справи.

З такими людьми Україна непереможна.
Слава Україні!
Усім нам близької Перемоги!

ВОРОНЮК Лариса Мар'янівна

заступник директора з медичних питань КНП «Київська міська дитяча клінічна лікарня № 2»

Адміністрація та колектив КНП «КМКЛ № 2» вітають Воронюк Ларису Мар'янівну з днем народження і міжнародним жіночим днем.

За час роботи у лікарні з 2010 року, в тому числі і під час пандемії коронавірусної інфекції COVID-19, а також під час збройної агресії РФ проти України проявляє себе ініціативним, сумлінним, кваліфікованим фахівцем. До виконання покладених на неї завдань ставиться відповідально, чітко організовує роботу.

Свій невичерпний організаторський талант Лариса Мар'янівна спрямовує на забезпечення впровадження новітніх технологій, діагностики і лікування в практичну діяльність, розвиток менеджменту, чим вносить вагомий внесок у підвищення якості медичної допомоги дитячому населенню, особливо тепер, під час реформування галузі охорони здоров'я.

Бажаємо Ларисі Мар'янівні не тільки дбати про здоров'я дітей, а й берегти своє. Нехай життя підносить Вам лише приємні сюрпризи і зводить з добрими, порядними і чесними людьми.

Нехай кожен день життя буде унікальним і багатим на яскраві миті та барвисті спогади. Будьте щасливими!

МИ ВИСТОЯЛИ І ВИСТОЇМО!

Підбиваючи підсумки минулого року, хочемо зазначити, що плюсів було більше.

Нас надихає ЗСУ і віра в Перемогу. Дякуємо усім за підтримку і допомогу.

Дякуємо всім співробітникам КНП «КДЦ Подільського району міста Києва» за те, що долучилися до збору допомоги для наших захисників! Відправили посилки з листом, написаним нашої медсестрою Іриною Кривонос.

Разом до Перемоги!

Не стало нині слабкої статі,
Вони – свічки у промерзлій хаті.
Бо серце мають, як жар гаряче,
Чекають, борються так терпляче
Донька, магуся, сестра, дружина,
Вже нерви стали немов пружина.
Лікують, шиють, майструють сітки,
Вплелись у коси сріблясті нитки.

А в когось навіть на ніжках берці,
І зморшка нова між брів в люстерці.
Ім сниться часто весна, тюльпани,
Що перемога от-от настане...

Палають душі, як свічки нині,
Не стать слабка – вони Берегині!

Хто читає це – ПРИВІТ!
Ви рятуєте наш СВІТ!
Рідних, друзів, УКРАЇНУ
За свою сховали спину.
Що казати, навіть НАТО
Примудрились врятувати!
Миколай Святий все бачить.
Вам дарунками віддячить.
Чай, цукерки, чорна кава
Ви ГЕРОІ, Вам і СЛАВА!
Тепло ніжкам щоб –

шкарпетки,
Від блондинки та брюнетки.
Ще, можливо, Ви відчули.
Своє СЕРЦЕ загорнули
У безмежну Вам ПОДЯКУ!
Хай розсіє холод, мряку,
Біль вгамує, важку втому.
Всіх чекаємо ДОДОМУ!
Молимося Небу, БОГУ
Ми за ВАС та ПЕРЕМОГУ!

І. Кривонос

Профспілки звернулися до Мінекономіки з пропозицією підвищити оплату простою

Відповідно до норм частини першої ст. 113 КЗпП України встановлено, що час простою не з вини працівника оплачується в розрахунку не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові розряду (окладу). Зазначена норма КЗпП України є мінімальною нормою оплати часу простою не з вини працівника і не передбачає заборону здійснювати оплату у більшому розмірі.

Зокрема, на підприємствах господарської сфери більш високий розмір оплати часу простою можна встановлювати у колективному договорі з дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством, генеральною, галузевими і територіальними угодами.

Також згідно з нормами постанови Кабінету Міністрів України № 221 «Деякі питання оплати праці працівників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, що фінансують або дотують з бюджету в умовах воєнного стану, керівник державного органу, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи чи організації, яку фінансують або дотують з бюджету, до припинення чи скасування воєнного стану в Україні в межах фонду заробітної плати, передбаченого у кошторисі, може самостійно визначати розмір оплати часу простою працівників, але не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові тарифного розряду (окладу).

ФПУ уже вдруге звертається до Мінекономіки з пропозицією, що час простою не з вини працівника мають оплачувати з розрахунку не нижче двох

третин тарифної ставки встановленого працівникові розряду.

Відповідно до законодавства мінімальний посадовий оклад встановлюють у розмірі, не меншому за прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб на 1 січня календарного року. Отже, розмір оплати за час простою для низки працівників буде нижчим за офіційно визначений розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб. А якщо врахувати, що фактичний розмір прожиткового мінімуму (6032 грн у цінах січня 2022 року) більш ніж удвічі перевищує встановлений законодавством (2600 грн з 1 липня 2022 р.), розмір оплати часу простою не забезпечує працівнику мінімального життєвого рівня і генерує зростання бідності населення, особливо в умовах пришвидшення інфляції, яка у минулому році зросла до 17,4%. З метою підтримки населення і недопущення поглиблення бідності серед працівників профспілки пропонують внести відповідні зміни до ст. 113, якими передбачити, що розмір оплати часу простою не з вини працівника не може бути нижчим за фактичний розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Пресцентр ФПУ

Uber співпрацює з Інститутом нейрохірургії імені акад. А. П. Ромоданова

12 січня ц. р. за ініціативи американської компанії Uber відбувся візит головного виконавчого директора компанії Дара Хосровшахі, старшого директора компанії Метью Девліна, представника МОЗ України Ксенії Сердюк, довіреного представника Назара Коваленка і осіб, які супроводжували, до ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України».

Uber більше півроку співпрацює з Міністерством охорони здоров'я, надаючи безоплатні поїздки лікарям, медсестрам, тимчасово переміщеним особам і працівникам критичної інфраструктури. У рамках цієї ініціативи інститут долучено користувачем безкоштовних транспортних послуг.

Візит відбувався у формі активного обговорення, де адміністрація інституту ознайомила присутніх з роботою закладу в складних умовах сьогодення, а співробітники мали змогу особисто розповісти про важливість наданої допомоги під час воєнного стану і подякувати за неї.

Також під час зустрічі обговорили можливості подальшої співпраці.

Центр нефрології і його велике майбутнє

Нещодавно, а може вже й дуже давно, точніше – чотири роки тому, навесні, відкрився новий в усіх значеннях цього слова ЦЕНТР, який має свою назву: КНП «Київський міський центр нефрології та діалізу». Центр об'єднав в собі п'ять відділень по місту і згодом став одним закладом, в якому проводять сеанси гемодіалізу для мешканців міста Києва й вимушено переміщених осіб.

Медичний заклад займається дуже важливою справою – полегшенням і збереженням життя пацієнтів, які мають хронічну хворобу нирок, самостійно не можуть жити без важливої для них процедури – діалізу.

Постійні сеанси гемодіалізу, які лікують, продовжують

життя і в подальшому дають пацієнтам впевнену надію на трансплантацію нирки, надихають весь молодий, але професійний колектив нефрологічного центру на плідну працю. Статистика свідчить, що в період з квітня 2021 року дотепер в центрі було проведено 50 трансплантацій нирок (8 з них від родинного донора).

Одним з напрямків роботи КНП «Київського міського центру нефрології та діалізу» є надання спеціалізованої медичної допомоги пацієнтам в інших лікувальних закладах міста Києва і передмістя, а саме: проведення еферентних (екстракорпоральних) методів лікування (гемодіаліз, ізолювана ультрафільтрація, плазмаобмін) не-транспортбельним пацієнтам в критичних станах. Цілодобову допомогу пацієнтам такого напрямку надає також відділення амбулаторного гемодіалізу екстракорпоральних методів

лікування № 3, яке має у своєму підрозділі пересувні, портативні апарати для гемодіалізу Diapact CRRT.

Основою і складовою успіху в роботі й лікуванні наших пацієнтів є найсучасніша, найрізноманітніша та суперновітня лабораторія.

Лабораторне відділення центру займає майже третину території поверху. Найсучасніша апаратура дає можливість робити всі види аналізів, починаючи з банального загального аналізу крові, біохімічного аналізу, електролітів, гемостазу і до найскладніших аналізів, зокрема щодо гормонів, різноманітних вірусів, вітамінів та онкомаркерів.

Лабораторне відділення має у своєму арсеналі ПЛР-відділ з сучасним обладнанням, бокс автономної станції для виділень вірусу COVID-19 допомагає вчасно розпізнати захворювання і побороти його повністю у пацієнтів нашого закладу.

Аналізатор LADSCAN 3D використовують для проведення трансплантацій. Лабораторію оснащено новітнім обладнанням для визначення імуносупресії.

Крім того, у центрі відкрили відділення, яке займається лікуванням дітей, починаючи з першого місяця життя, з таким захворюванням, як фенілкетонурія. Це захворювання є генетичним, воно пов'язане

з порушенням у використанні організмом однієї з важливих амінокислот під назвою фенілаланін. Діти проходять обстеження, лікування, отримують щомісяця безкоштовне безглютенове харчування. Все необхідне для лікування, оперативного втручання і обстеження пацієнтів, які цього потребують є в нашому відомому центрі.

Непроста професія медика, але зараз вона особливо важлива, і водночас важка.

Найголовніше в медицині – високе почуття відповідальності, професіоналізму, доброти і бажання допомагати людям.

Випадкових співробітників у центрі немає, тому що саме тут зібралися найбільш чуйні люди, які на своєму посту вдень і вночі рятують здоров'я, а часто і життя людей.

Бажаємо центру довголіття і успіхів!

З повагою та вдячністю

Голова профкому
Людмила Розовик

Офіцер-фронтвик, Лікар, Учитель – Борис Володимирович Епштейн До 100-річчя від дня народження

Вмієш сам – навчи іншого.
Борис Епштейн

Лютого місяця 2023 року медична спільнота вшанує 100-літній ювілей від дня народження Бориса Володимировича (Бер Вульфовича) ЕПШТЕЙНА – титулованого, провідного лікаря-ендокринолога, блискучого вченого, професора, заслуженого лікаря України, полковника медичної служби Національного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь», громадського діяча, учасника бойових дій Другої світової війни, почесного ветерана України і Києва.

Борис Володимирович Епштейн народився 10 лютого 1923 року у місті Києві в сім'ї службовців. Дитинство і юність Бориса Епштейна минули у київській комунальній квартирі по вулиці Жиланській, де проживали ще три сім'ї. 1939 року Борис Епштейн на відмінно закінчив загальноосвітню школу № 44. Займаючись у льотно-планерній школі, юнак мріє і хоче пов'язати своє життя з авіацією. Однак, коли до його рук потрапила книга академіка О. О. Богомольця «Продовження життя», що вийшла за рік до війни, він твердо обирає медицину. 1940 року Борис Епштейн вступає до Київського медичного інституту. З початком Другої світової війни, після першого курсу брав участь у будівництві оборонних споруд навколо Києва. Потім навчався у Військово-медичній академії

імені Кірова, яку закінчив з відзнакою. Згодом Борис Епштейн добровольцем пішов на фронт.

Після війни Б. Епштейн дуже хотів повернутися до Києва, щоб продовжити службу в госпіталі рідного міста і серйозно зайнятися наукою. 1959 року розпочав службу старшим ординатором тоді ще 408-го Київського окружного військового госпіталю. А в 1964 році Борис Володимирович Епштейн очолив терапевтичне відділення, відкрив нову для себе спеціалізацію, став засновником ендокринологічної служби, а згодом брав участь у створенні київського Інституту ендокринології. Багато займався наукою і викладацькою діяльністю, передавав свій досвід фронтвика молодим військовим лікарям, особливо з питань організації та підготовки військового госпіталю на польових навчаннях. Майже 60 років Борис Володимирович віддав рідному Київському госпіталю – Національному військово-медичному клінічному центру «ГВКГ». Після здобуття Україною незалежності Б. Епштейн отримав звання «Заслужений лікар України» за номером «1».

З юнацьких літ основою буття для Бориса Володимировича Епштейна були праця, знання і людяність. Для нього це не високі слова – це дорога, якою людина піднімається не тільки до

вершин матеріального благополуччя, а і моральної шляхетності. За високий професіоналізм, мудрість і чуйність доля до Бориса Володимировича була поблагливою. Він користувався повагою і авторитетом серед колег і пацієнтів. Серед пацієнтів були тисячі невідомих і досить відомі особистості – літератори Олесь Гончар і Борис Олійник, актриси Людмила Касаткіна і Єліна Бистрицька, легендарний Олександр Покришкін, олімпійський чемпіон легкоатлет Воло-

димир Куц і штангіст Леонід Жаботинський, вокалісти Валерій Ободзинський та Ірина Білик звертались за допомогою до Бориса Епштейна. Його надихали праця, любов до людей, і особливо до тих, хто потребував допомоги. Досвідчений лікар з 72-річним стажем на 95 році життя Борис Володимирович вийшов на пенсію.

Учасник бойових дій Другої світової війни, почесний ветеран України та містатерою Києва – вірно служив українському народу! За заповітом Б. В. Епштейна сім'я люб'язно передала до музею військового клінічного госпіталю офіцерський парадний мундир, державні, бойові і ювілейні нагороди та відзнаки.

Офіцер-фронтвик, Лікар, Учитель – таким залишився в пам'яті сотень пацієнтів і колег, кому пощастило лікуватися й працювати з Борисом Володимировичем Епштейном. Він був досвідченим і високим професіоналом, світлою і мудрою людиною, своєю мудрістю та досвідом щедро ділився з молоддю. Кредо лікаря Епштейна – праця, а ще він керувався принципом: вмієш сам – навчи іншого.

**Завідувачка відділу соціокультурної діяльності ННМБУ
Людмила Коломієць**

МІНІІНВАЗИВНІ ОПЕРАЦІЇ НА СЕРЦІ: реалії української медицини

Замінити клапан серця зі збереженням цілісності грудної клітки через маленький розріз – рутинна операція для спеціалістів відділення мініінвазивної кардіохірургії і транскатетерних процедур у клініці для дорослих Центру дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України. Тут, у єдиному в Україні такому відділенні, виконують мініінвазивні пластики і протезування клапанів, процедури транскатетерної імплантації аортального клапана (TAVI), мініінвазивне аорто-коронарне шунтування у разі багатосудин-

них уражень на працюючому серці тощо. Такі технології – це сучасність світової медицини, і Україна, навіть попри війну, вдало інтегрується і розвивається в цьому напрямку.

Відділення було відкрите під час візиту Президента України Володимира Зеленського у травні 2022 року. Робота спеціалістів і унікальні операції дуже зацікавили іноземних колег, представників ЗМІ та навіть пацієнтів.

Так, попри війну, задля операції мініінвазивним методом в Україну приїжджають пацієнти з Казахстану, Молдови й інших країн. «Наші пацієнти – справжні сміливці! Вони приїжджають до нас навіть попри війну, тому що мініінвазивна кардіохірургія не є доступною в їхніх країнах, а якість роботи наших хірургів цінують, вона визнана світом», – коментує лікарка-кардіолог Олександра Телегузова.

Окрім того, завдяки підтримці Президента і сприянню Міністерства охорони здоров'я України цього року відбулася перша в історії України державна закупівля протезів для процедури TAVI.

«Завдяки отриманим ліцензіям українським пацієнтам і медикам не потрібно чекати на приїзд іноземних спеціалістів, що є майже неможливим під час війни. Тисячі людей з хворобами серця отримали шанс на життя, тому що в їхньому випадку операція = життя», – розповідає завідувач відділення, заслужений лікар України Гліб Ємець. Саме Гліб Ілліч з командою є єдиними українськими спеціалістами, сертифікованими двома медичними компаніями, для виконання транскатетерних замін аортального клапана самостійно (без участі у процесі іноземних колег: проктоора і крімбера). Окрім того, не так давно кардіохірурги почали виконувати 3D-ендоскопічні операції на серці. Розвиток української медицини є невід'ємною частиною європейської інтеграції, відбудови країни і її розвитку. Наймовірно приємно, що навіть попри війну сучасні технології, які рятують життя, доступні для українських пацієнтів.

ЗАСЯЄ СЛАВА Й ПЕРЕМОГА НАЗАВЖДИ!

У герці Україна цілий рік стоїть.
Йде боротьба якнайжорстокіша кривава...
І українці не вагались ні на мить,
Коли накрила їх рашистів чорна лава.

На захист Батьківщини піднялися всі.
Навалю зничавілий лютий ворог суне...
Ми об'єдналися в незламності красі –
Не повернути знов у рабство нас минуле.

Цінуєм землю, гідність та свободу вкрай,
І переможців дух живе у наших генах.
Ми відвоюємо нам Богом даний край,
На українських стягах, прапорах, знаменах

Засяє слава й перемога назавжди!
Тож визволительці народів – Україні –
На допомогу, світе, зараз ти прийди,
Аби не соромно тобі було віднині.

І на кону стоїть твоя безпечність теж,
Усі здобутки, велич, вікові надбання.
Великій допомозі хай не буде меж,
Допомагайте нам без крихітки вагання,

Аби росію-терористку зупинить –
Нехай у лігво повертається звіряче.
...У небі вічному відновиться блакить,
В підвалі темному дитина не заплаче...

Вперед до Перемоги рушмо дружно всі!
А Україна – невимовна гордість світу,
Вона духовності звитяжної носій,
І візьме тільки ПЕРЕМОГУ на орбіту!!!

Тетяна Комлік, 18.02.2023 р.

Професія бібліотекаря – як доля

ОСТАПЕНКО Тетяна Анатоліївна

*Ви в світ прийшли для мудрості розвою,
Ви прагнули здійснити мрії своїх чуття
І розгортати книжності сувої,
Щоб осягнути таїну життя.*

Роки насиченої професійної діяльності Тетяни Остапенко в Національній науковій медичній бібліотеці України, на посадах від бібліотекаря до в. о. генерального директора, склали 50 окремих миттєвостей життя, зітканих зі знання, успіху і досвіду, що приходять з роками.

виявила надзвичайно цінні властивості, притаманні справжньому бібліографу: аналітичний розум, помножений на інтуїцію, бачення чітко окресленої перспективи, педантичність, пам'ять. Невипадково вважають, що саме з бібліографів виростають чудові керівники.

2001 рік став знаковим роком у житті Тетяни Остапенко. Продумана стратегія, цілеспрямованість, глибинне осмислення місії бібліотек привели до успіху на бібліотечній ниві. Працюючи у різних відділах, Тетяна Анатоліївна опанувала різні процеси бібліотечної роботи, пізнавала секрети професії, примножуючи своєю працею здобутки бібліотеки. Накопичений досвід роботи у різних відділах, майстерне володіння всіма бібліотечними процесами, організаторські і суто людські якості – все це дозволило очолити їй одну з найважливіших й найпріоритетніших ланок бібліотечної справи – науково-дослідницьку діяльність.

Понад 80 років ННМБ України виконує важливу місію – місію науково-методичного центру для мережі медичних бібліотек країни. Плідна організаторська і координаційна робота з фахівцями медичних бібліотек, надання їм оперативної методичної і практичної допомоги, проведення спільних заходів, творча ініціатива, талант організатора й багаторічний досвід у вирішенні нагальних питань та проблем – вагомий внесок Тетяни Остапенко в реалізацію комплексних програм, сприяння активізації, поглибленню і лобюванню самої науково-методичної роботи.

Головним пріоритетом у роботі Тетяни Анатоліївни як головного куратора бібліотечної мережі є увага до формування іміджу бібліотеки в суспільстві, підвищення престижу бібліотечної професії, захист прав та інтересів бібліотечних фахівців і бібліотек загалом. За весь період своєї діяльності не було такого випадку, щоб Тетяна Анатоліївна комусь відмовилася допомогти. Вона вміло і результативно поєднує організаторські та соціально-комунікативні функції адміністративної роботи з творчою діяльністю.

Від першого року на посаді заступника генерального директора з наукової роботи Тетяна Анатоліївна є одним з організаторів досліджень історії розвитку провідних медичних бібліотек, відповідальним редактором серії історичних і науково-краєзнавчих нарисів. За безпосередньої участі Тетяни Остапенко здійснено підготовку до видання буклетів, приурочених до ювілейних дат в житті Національної наукової медичної бібліотеки України, серії історичних нарисів, які є великою цінністю для історії медичного бібліотекознавства. Т. Остапенко є автором понад 55 публікацій у професійних виданнях.

Сьогодні Тетяна Анатоліївна – професіонал найвищого рівня, відома постань у вітчизняному бібліотекознавстві. Вона має чим поділитися з сучасниками і що залишити нащадкам. Проблематика її творчого доробку широка і різноманітна. Про це свідчить актуальність і діапазон питань, які висвітлює на сторінках фахової преси, у своїх виступах на науково-практичних конференціях, семінарах. Її теоретичні погляди завжди підкріплені багатим практичним досвідом, вирішення проблем бібліотечної практики вона здійснює з творчим осмисленням теоретичних питань, скрізь червоною ниткою проходить щира турбота про потреби бібліотеки. Тема збереження фондів, стародруків, рідкісних і цінних видань – одна з найважливіших, адже це основа всієї бібліотечної життєдіяльності, складова інформаційних ресурсів.

У рамках Програми ЮНЕСКО-1992 р. «Пам'ять світу», спрямованої на збереження бібліотечних і архівних фондів у різних країнах світу, Національна наукова медична бібліотека України виконує багатоаспектну програму «Медична україніка, як складова частина документальної пам'яті України». Бібліотека зробила свій вагомий внесок у багату скарбницю вітчизняних дослідницьких напрацювань, створивши, за ініціативою і науковим керівництвом генерального директора ННМБУ Раїси Іванівни Павленко, цикл бібліографічних словників під узагальнювальною назвою «Медицина в Україні» в серії «Медична біографістика». Відповідальним куратором реалізації всіх пунктів цієї довгострокової програми є Остапенко Тетяна Анатоліївна. Вивчення історичної спадщини у медичному аспекті, відродження поваги до свого минулого – головна мета достатньо нової спеціальної бібліотекознавчої дисципліни – проекту «Медична біографістика». Робота з увічнення пам'яті імен вітчизняних медиків і їхніх здобутків, що складають інтелектуальний фонд країни, триває.

Тетяна Остапенко впевнена: щоб мати успіх, треба любити свою роботу, людей, які тебе оточують, і постійно вчитися, шукати нове. Адже самовдосконалення – це синонім успіху. Людина творча, ініціативна, з невгамовною жадобою знань, вона цінує це і у своїх колегах. Вдумливо і ненав'язливо очолюючи фронт наукових розробок, сприяє їхньому успішному втіленню у життя. Вона завжди сповнена творчих ідей, цікавих задумів і планів. Її добре знають і у медичних колах як фахівця, людину високої культури, представника тієї інтелігенції, для якої духовні цінності понад усе. Т. Остапенко – приклад палкої любові до своєї роботи, до своєї країни. Вона має незвичайний талант притягувати до себе молодь, заряджати її своїми ідеями. Тетяна Анатоліївна сповідує і передає новому поколінню справжніх

бібліотекарів життєстверджувальну формулу – багатшим стає той, хто віддає частину свого багатства тому, хто його потребує сьогодні. Як досвідчений фахівець вона приділяє велику увагу підготовці молодих кадрів і як наставник молоді здійснює керівництво виробничою практикою студентів Київського національного університету культури і мистецтв, рецензує курсові та дипломні роботи.

Важливим етапом у науково-практичній діяльності Тетяни Остапенко стала практична робота зі студентами медичних вузів, які зазвичай є постійними користувачами галузевої бібліотеки. Вона вдало поєднує роботу чудового організатора з широкою ерудицією, великою працездатністю і бажанням й умінням зробити досягнення науки надбанням широкого кола спеціалістів – майбутніх медиків. Творчі успіхи і перемоги в ім'я найбагроднішої науки – медицини, в ім'я людей – такий девіз Тетяни Анатоліївни Остапенко. Бо її минуле, сучасне і майбутнє пов'язані любов'ю до бібліотеки. Бо саме вона, бібліотека, єднає покоління, формує і виховує особистості, відкриває шлях до професійного життя десяткам тисяч молодих лікарів.

Пошук і налагодження неординарних зв'язків між світом зовнішнім та світом книжковим, вміння спілкуватися – ще одна з граней бібліотечної професії, якою Т. Остапенко володіє бездоганно. Вона гідно представляє медичні бібліотеки України на міжнародних форумах різного плану. Географія співпраці в сучасному інформаційному просторі з кожним роком розширюється.

Чимало зусиль Тетяна Анатоліївна доклала для організації в Національній науковій медичній бібліотеці України Польської медичної бібліотеки в Києві імені професора Збігнева Релігі, урочисте відкриття якої відбулося 12 жовтня 2016 року. Після Риму та Парижу наша бібліотека стала 3-ою у світі медичною бібліотекою за межами Польщі. За участю Тетяни Остапенко проведено велику підготовчу роботу задля відкриття такої бібліотеки – зустрічі і перемовини з польськими колегами з вирішення організаційних питань, питань книгообміну.

З цікавістю опрацьовували позицію українським медикам від видавництва наукових медичних журналів ALUNU з Варшави щодо членства закордонних професорів у радах журналів, спілки рецензентів і публікацій українських авторів. У рамках існуючих домовленостей до Польської медичної бібліотеки в Києві надходять книги і журнали польських видавництв з різних проблем медицини як польською, так і англійською мовами.

У кожній ланці такої роботи Тетяну Анатоліївну вирізняє особистий приклад в цілеспрямованості, у високій працездатності, прекрасних організаторських здібностях, чутливому і уважному ставленні до ділових партнерів, у вмінні визначити головне і необхідне в сьогоднішні.

Бездоганну працю Тетяни Остапенко на бібліотечній ниві відзначено почесними грамотами Кабінету міністрів України, Міністерства культури і мистецтв України, Міністерства охорони здоров'я України, Почесною відзнакою «За досягнення в розвитку культури

Для того щоб повністю реалізуватися у професії і отримувати насолоду від роботи, треба впевнено почувати себе на «своєму» місці. Є щасливці, які ще з юності знають, чим хотіли би займатися і ще зі шкільної лави питання про вибір професії для них вже остаточно вирішено. Тетяну Анатоліївну Остапенко в професію привела Книга. Вже з перших кроків свого дорослого життя Тетяна Анатоліївна відчула – бібліотечна робота цілком відповідає її характеру, інтересам, життєвим пріоритетам. Професія бібліотекаря – як доля...

Уперше в 1972 році переступивши поріг Республіканської наукової медичної бібліотеки МОЗ УРСР, навіть не уявляла, що робота з медичною книгою стане сенсом усього її життя. Вона не стала випадковим гостем бібліотеки, як це інколи трапляється з тими, хто опинився у сфері бібліотечної діяльності через якісь випадкові причини.

Почавши зі сходинки бібліотекаря довідково-реферативного відділу, Тетяна Анатоліївна одразу прикипіла всім серцем до цього унікального закладу. Робота тут – лише мить, довжиною 50 років...

Закінчивши у 1979 році відділення технічних бібліотек Київського державного інституту культури, не просто засвоїла основи професії, а й знайшла в ній своє покликання. Період формування ціннісних орієнтирів її особистості збігся з періодом інтенсивного розвитку бібліотеки у 70–80-х роках ХХ ст.

Пройшовши шлях сходинками професійної майстерності від бібліотекаря до в. о. генерального директора Національної наукової медичної бібліотеки України, Тетяна Анатоліївна, на якій би ділянці роботи не працювала, завжди трепетно і сумлінно ставилася до дорученої справи. «Професору достатньо бути людиною своєї науки, бібліотекаря належить бути людиною науки взагалі, вченим-енциклопедистом, здатним оцінювати всі сучасні знання, орієнтуватися в їхніх незчислених і складних проявах». Ці вимоги до кандидата на посаду бібліотекаря університетської бібліотеки, декларовані ще у ХІХ ст., залишаються актуальними і в сучасності.

Чималий досвід підготовки бібліографічних покажчиків, який Тетяна Остапенко набула у відділі довідково-реферативної роботи, знадобився і на посаді завідувачки сектором відділу науково-допоміжної та рекомендаційної бібліографії. Керуючи з 1997 року самостійним підрозділом цього, без перебільшення, елітного відділу, вона

Закінчення на 15-ій стор.

ЩОБ ЖИТТЄДАЙНИМ СВІТ БУВ ЦЕЙ

Триває війна, ми продовжуємо жити і працювати, будувати плани і мріяти завдяки мужності і відвазі Збройних сил України, завдяки нашій непохитній вірі у Перемогу.

Колектив Національної наукової медичної бібліотеки України вперше долучився до збору коштів ще у 2014 році. Упродовж цих років, окрім коштів, неодноразово закупували і передавали на фронт теплу білизну, спальні комплекти, взуття і продукти.

Після пошкодження приміщення під час обстрілу Києва у жовтні 2022 року бібліотека на собі відчула важливість благодійної підтримки і значення доброчинності.

Напередодні Нового року, 30 грудня 2022 року, Національна наукова медична бібліотека України організувала благодійний концерт Олени Білоконь «Молитва за Україну».

Олена Білоконь – заслужена артистка України, znana українська виконавиця. Від початку військових дій – активна волонтерка мистецького фронту.

«Молитва за Україну» – це назва концертної програми, з якою артистка разом з Міжнародним благодійним фондом

«Незламна українська нація» подорожує від міста до міста, щоб українською піснею надихнути людей і зібрати такі необхідні кошти для ЗСУ, родин і дітей військових, які потребують допомоги.

Олена Білоконь наповнила серця присутніх чарівними зцілювальними мелодіями, професійним виконанням українських народних пісень і хітів відомих українських авторів. Серед пісень прозвучали: «Молитва за Україну», «Моя мова», «Червона рута», «Я козачка твоя», «Журавлі», «Мати», «Крила», «Друзі», «Чому розплетена коса?», «Ой у вишневому саду» та інші.

До благодійності долучилися добрі друзі і читачі бібліотеки.

Микола Поліщук, професор, д-р мед. наук, член-кореспондент НАМН України, голова Ради почесних громадян міста Києва і президент Товариства Червоного Хреста привітав присутніх і розповів про роботу товариства під час війни, збір коштів за кордоном. Також він передав до фонду бібліотеки добірку книг з дарчими написами.

Федір Тишко, д-р мед. наук, професор НМУ ім. О. О. Богомольця, заслужений діяч науки і техніки України, академік АН Вищої школи України, окрім мистецтва лікаря, також володіє мистецтвом поетичного слова. Він подарував бібліотеці диски «Моя Україна» і «Золоті ворота» – це збірки пісень, написаних на його вірші і виконаних відомими українськими артистами. Федір Тишко підкреслив особливе значення благодійності рядками свого вірша «Не ради слави»:

Усе, що робимо на славу,
Від серця робим для людей,
Не ради слави, а по праву,
Щоб життєдайним світ був цей.

Валентина Мойсеєнко, лікар-терапевт вищої категорії, д-р мед. наук, професор НМУ ім. О. О. Богомольця приєдналася до благодійної ініціативи і також передала бібліотеці свій новий підручник.

Ірина Пасько, канд. іст. наук, професор Української військово-медичної академії і Юрій Марков, канд. мед. наук, доцент Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика подякували колективу бібліотеки і Олені Білоконь за новорічний благодійний концерт і можливість долучитися до благодійної справи.

Зібрані на концерті кошти було передано до Міжнародного благодійного фонду «Незламна українська нація».

26 січня 2023 року колектив ННМБУ передав чергову допомогу на фронт – термоґрілки для обігріву рук і ніг, солодоші й лист вдячності.

Дізналися, що є певна потреба в одному із підрозділів військової частини АО 222, і вирішили допомогти нашим воїнам. Це автономне джерело тепла для обігріву і захисту від переохолодження дозволяє тримати тепло від 8 до 16 годин, воно вкрай необхідне військовим в холодну пору року.

Колектив Національної наукової медичної бібліотеки України безмежно вдячний всім, хто доєднується до наших доброчинних ініціатив.

Завдяки Збройним силам України, територіальній обороні, завдяки численним подвигам військових, медиків, звичайних людей, які віддали своє життя за свободу, і тих, що продовжують відстоювати нашу землю, ми маємо можливість з вірою в душі й надією в серці дивитись у майбутнє.

Завідувачка відділу зовнішніх комунікацій та маркетингу ННМБУ
Світлана Курій

Професія бібліотекаря...

Закінчення, початок на 14-й стор.

і мистецтв» і Почесною відзнакою Українського медичного клубу «Гордість медицини України». Указом Президента України від 09.11.2020 № 491/2020 Тетяні Анатоліївни Остапенко присвоєно звання «Заслужений працівник культури України».

Але найбільша нагорода для Тетяни Анатоліївни – це любов і повага співробітників, колег і однодумців.

Робота з медичною книгою – лише одна, хоча і основна складова частина її професійного життя, не менш активна вона і в громадському житті колективу. Людина з активною життєвою позицією, Тетяна Остапенко znana як громадський діяч.

Ерудиція, інтелігентність, всебічне широке знання специфіки бібліотечної справи, вимог сучасності до її результативного функціонування дозволяють і сьогодні Т. Остапенко успішно поєднувати свою організаторську та науково-дослідницьку роботу з активною суспільно-громадською діяльністю: вона є членом Медичного клубу, редакційно-видавничої групи інформаційного бюлетеню «Медичний індекс», постійним учасником Наукового медичного клубу імені В. В. Фролькіса. Упродовж багатьох років Остапенко Т. А. є членом Комітету з бібліотечної політики та правового захисту бібліотек Асоціації бібліотек України (АБУ). Вона входить до складу правління Української бібліотечної асоціації (УБА),

довгорічним активним членом якої є ННМБ України.

Відомо, що особистість характеризує не тільки те, що вона робить, а також і те, як вона це робить. Тетяна Остапенко вміє чудовим способом переключитись з одного виду праці на інший і повністю віддавати себе справі, якою займається. Вона належить до категорії людей, які мають власну і незалежну думку. Її авторитет, компетентність, відданість бібліотечній справі, щирість викликають глибоку пошану, і тому її цінують партнери й колеги як мудрого порадника та справжнього лідера.

Із гордістю, охоплюючи поглядом пройдений шлях і сьогодення, неможливо утриматися від побажань на майбутнє. Попереду ще багато захопливої роботи, адже професіоналізм необхідно підтверджувати щодня.

Не зважаючи на всі регалії, вона, як завжди, залишається напрощуд скромною, чуйною і доброзичливою людиною. Головний пріоритет в її житті – допомога людям. Вона нічого не відкладає на «потім». Водночас їй притаманна висока відповідальність за доручену справу, професіоналізм, надійність, дисциплінованість, вимогливість до своїх підлеглих, чесність і порядність, повага до читачів.

Т. Остапенко добре усвідомлює, що всі досягнення бібліотеки – це ентузіазм і титанічна праця колективу ННМБ України – бібліотеки, яка формувалася роками і продовжує розвиватися. Тетяна Анатоліївна вміє знаходити нестандартні рішення і підходи

у вирішенні професійних проблем. Вміло використовує ділові якості людини, завжди ненав'язливо, коректно, з великою вродженою тактовністю намагається підняти співрозмовника на свій рівень. Колектив для неї не абстрактне поняття, а конкретні, різні за віком, кваліфікацією, характером люди, чий заслуги і можливості вона добре знає. Досвід, накопичений упродовж багаторічної діяльності, дозволяє знайти спільну мову з усіма. Емпат за натурою, Тетяна Остапенко глибоко переймається психологічним станом колег. До неї тягнуться, звертаються за порадою, і кожному вона йде назустріч, ніколи не відмовляючи у моральній підтримці та допомозі. З нею хочеться поговорити відверто, порадитись, довірити особисті думки. Запас душевних сил і оптимізму, притаманні їй, заряджає позитивом оточуючих. Адже і сама аура цього храму науки сприяє розкриттю творчих можливостей співробітників.

Особливо сьогодні, у час нашої боротьби за свободу, Національна наукова медична бібліотека України є тим джерелом, з якого щоденно черпають ці вічні цінності, де зберігся дух спілкування і творчої свободи, є тією ланкою, що поєднує медицину й культуру і надає можливість відвідувачам дарувати зустріч з мистецтвом.

«Мистецтвом і людяністю, працею та знанням» – такий девіз сповідають у своїй роботі працівники бібліотеки. Тому важливим є підвищення культурно-освітнього рівня сучасного читача. Це осередок збагачення духовного життя медичної

громадськості та інтелектуальної еліти міста. Тут можна споглядати прекрасну архітектуру цієї пам'ятки культури, витвори мистецтва знаних майстрів пензля. Тетяна Анатоліївна організує презентації нових видань, проводить зустрічі з цікавими людьми. Важко перелічити, скільки художніх виставок, авторських презентацій, соціокультурних і тематичних заходів різного плану бачили стіни бібліотеки. Саме у своїй бібліотеці співробітники познайомились з багатьма митцями країни і творчими здобутками талановитої молоді. Завдяки безпосередній організаційній роботі Т. Остапенко співробітники бібліотеки мають можливість бути в центрі подій наукового і культурного життя Києва.

За плечима 50 років праці в карині бібліотекознавства. Зараз багато чого відходить з реального середовища у віртуальний світ: і читачі, і книги, і послуги. Запах книг, шелест перегортуваних сторінок, звуки, притаманні тільки бібліотеці – це її світ. І Тетяна Анатоліївна впевнена: бібліотека буде жити вічно, у неї є перспектива, є майбутнє. Попереду ще багато творчих задумів і планів. Професія, якій віддано все життя, – і є саме життя!!!

Якщо вдало вибрано професію на все життя і вкладено в неї душу, то це і є щастя. Сподіваємося, що пов'язавши своє життя з професією бібліотекаря і Національною науковою медичною бібліотекою України Тетяна Остапенко знайшла своє щастя.

Завідувачка відділу ННМБУ
Світлана Булах,
головний бібліотекар ННМБУ
Зінаїда Хоружа

СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ НАУКИ ПОЧИНАЄТЬСЯ
В ГЛИБИНАХ МОНАСТІРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ КИЇВСЬКОЇ РУСІ

ЛЕГЕНДАРНИЙ ЛІКАР-ЧЕРНЕЦЬ СВЯТИЙ АГАПІТ ПЕЧЕРСЬКИЙ

Найбільш характерною рисою світової медицини, особливо на перших етапах її становлення був тісний зв'язок з релігією. Ця важлива риса суспільства була також притаманна розвитку вітчизняної культури і медицини. Святий безсмертний Козьма і Доміан, великомученик і цілитель Пантелеймон – це ті люди, що мали великий дар лікування, зціляли багатьох хворих, їх позбавили життя за те, що своїм прикладом стверджували ідеї гуманізму й людинолюбства.

Християнство, яке прийшло у Русь з Візантійської імперії понад 1000 років тому, принесло з собою також високі духовно-моральні цінності, які виявлялися в милосерді, співчутті, у служінні ближньому. Воно взяло справу лікування людей під свою безпосередню опіку.

Разом з християнством з Візантії у Русь прийшли і тодішні погляди на лікарську справу, зокрема як на предмет безпосереднього відання і опіки церкви. Протягом багатьох віків на Русі милосердя і допомога були одним з важливих рушіїв життя людей. Церковний статут князя Володимира оголосив лікарні церковними установами, а самих «лічців» (лікарів) – людьми церковними, підлеглими єпископам. Лічці Русі були типовими представниками народної медицини. Свої знання вони здобували з глибини віків своєї культури, у сімейних школах. Секрети лікування і зцілення передавалися з покоління в покоління, досвід народної медицини і став надбанням лікарів-професіоналів, про появу яких на теренах держави свідчить низка законодавчих актів.

Важливе місце у цій історії належить Києво-Печерському монастирю, заснованому ще на початку XI ст. Відомості про життя печерських подвижників об'єднані в збірник, відомий під назвою «Києво-Печерський патерик» (створений у XIII ст.), який розповідає про цілу плеяду монахів-цілительів. Автори «Патерика» – Нестор-літописець, Симон і Полікарп – були учасниками подій, пов'язаних з заснуванням монастиря. При монастирях створювали притулки, в яких монахи-лічці надавали медичну допомогу хворим. Водночас з молитвами вони застосовували і раціональні засоби народної медицини. За їхніми свідченнями уже в XI ст. в монастирі було споруджено лікарню куди приносили і приводили різних хворих (хірургічних, терапевтичних, з психічними і нервовими розладами). Серед них були діти і дорослі, чоловіки і жінки. Однією з перших в Києві було засновано лікарню ігумена Києво-Печерського монастиря Феодосієм у 1070 р. При монастирі у Феодосія було заведено такий порядок: усіх хворих, які приходили до монастиря, спочатку оглядав настоятель, потім він направляв його до одного з ченців-лічців, що залежало від характеру захворювань. Так, у Григорія лікувалися переважно психічно хворі, Даміан лікував головним чином дітей, практикували і заочне лікування, що полягало у наданні ліків посланцеві від тяжко хворих, як це видно з опису лікування Агапітом князя Володимира Мономаха. Монастирську лікарню було обладнано ліжками, там працював спеціальний штат лікарняних служителів, які забезпечували догляд за хворими. Для утримання психічно збуджених хворих монастир мав у своєму розпорядженні щось схоже на ізолятор.

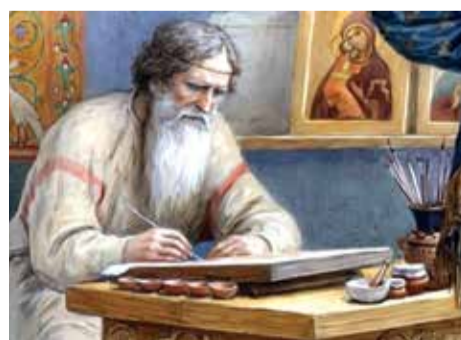
Медицина часів Русі мала кілька напрямків, зокрема процвітала хірургія як найважливіша галузь практичного лікування. Це було зумовлено частими війнами і побутовими травмами. Хірургія давньоруською мовою називалася «резаніє», а хірург «резаль-

ником». Тогочасні хірурги володіли технікою операцій навіть на черепі, робили трепанацію при епілепсії та інших захворюваннях. У XI ст. найпоширенішим видом хірургічного втручання була ампутація кінцівок, при цьому різальник мав домогтися безгнійного загоєння ран, були відомі ортопедичні прийоми, масаж, лікування виразок. Дьоготь вважали одним з основних засобів для зцілення найрізноманітніших захворювань шкіри, зокрема корости, ним заливали трупи й могили тих, хто загинув від чуми та інших хвороб.

У «Правді Руській» – найдавнішому зводі законів Ярослава Мудрого, згадують про плату за лікування. Так, у статті 30 сказано: «Аче вдарить мечем, а не уткеться на смерть, то 3 гривні, а самому гривня за рану же лікувальне», тобто за нанесення збитку здоров'ю винний платив у скарбницю і потерпілому лікувальне.

Наприкінці XII – в першій половині XIII ст. в Київській Русі з'являються навчальні заклади вищого типу, відомі як школи «книжкового навчання». Широко використовується грецька і візантійська література. Основним джерелом медичної освіти в школах «книжкового навчання» були медичні трактати античних лікарів, давньоруська медична книжність, народна медицина. Узагалі медицина в Київській Русі стояла на досить високому професійному рівні, де за хворими вже почали доглядали жінки. Для утримання цих хворих було встановлено особливий податок-десятину.

До монастирів, які стали культурними центрами Русі, осередками усіляких наукових знань, у тому числі і медичних, потрапляло багато лікарських посібників і творів античної медицини. У бібліотеці Кирило-Білозерського монастиря серед книг, написаних святим Кирилом, було виявлено книжку, в якій були пояснення багатьох природних явищ і катаклізм, запозичених із творів давньоримського лікаря Галена і не тільки. Звісно, велику роль в історії становлення української медицини на науковий шлях продовжував відігравати саме Києво-Печерський монастир.

Перші ченці Печерського монастиря прийшли до нього з Афонської гори. Антоній Преподобний – засновник Києво-Печерського монастиря, який бага-

то років провів у Афонському монастирі, де й засвоїв свої медичні знання займаючись цілительством. Антоній – «пречудодійний лікар», як іменує його монастирська хроніка, особисто доглядав за хворими, яких лікував, давав їм «вкусати цілющі зілля». Служінням ближньому преподобний Антоній здобув палку любов до себе не тільки простого люду, в й знаних людей, князів. Вилікувавшись у Антонія, великий князь київський Ізяслав подарував обителі гору над печерами, «ігумен же і братія заклали на ній велику церкву і монастир... і відтоді почав зватися Печерський монастир...», – зазначає літопис.

Найбільш яскравим і повчальним прикладом внеску Києво-Печерського монастиря в медицину є життя та діяльність одного з найвідоміших цілительів Київської Русі XI ст., лікаря ченця, святого Агапіта Печерського, якого рахували першим лікарем Київської Русі. Хто ж він такий, цей легендарний лікар Агапіт? Де навчався мистецтву зцілення людей? Документально-історичні відомості про Агапіта як і про інших ченців, досить обмежені, і в основному вони ґрунтуються на інформації, що міститься у «Києво-Печерському Патерику». Немає свідчень і про його минуле життя. Лікувальна справа Агапіта базувалася на його тонкому вмінні вибирати серед звичайних рослин цілющі і вміло застосовувати їх для лікування хворих. Він прославився своєю безкорисною допомогою хворим, став знаним завдяки вмінням зцілювати важко хворих, завдяки своїм знанням, молитвам і різним відварам трав, які давав хворим. Агапіт Печерський був родом з Києва. На жаль, рік народження не визначено, не відома й дата його приходу у монастир, але відомо, що ще за часів Антонія Печерського його було пострижено і він став його кращим учнем, постійно допомагаючи йому. «Патерик» розповідає, що в подвижництві і в лікарській справі Агапіт наслідував Антонія Печерського, який здобув свої медичні знання на Святому Афоні, де за часів Давньої Русі навчалася багато духовних осіб. Отож багато давніх київських медиків, напевно, читали твори таких класиків медицини, як Гіппократ, Цельс. Відомо, що, як і всі лікарі-ченці Печерського монастиря, Агапіт широко використовував місцеві й завезені з інших країн лікарські ліки та рослини, зокрема рекомендував використовувати березовий сік, мед, квіти липи та інші рослини, настої і відвари з них. Якщо хто-небудь з монастирської братії часом захворював, преподобний Агапіт приходив до нього і самопожертвенно доглядав за ним, напував відварами з цілющих трав, які готував сам саме для цього хворого, і той невдовзі одужував по молитві преподобного. В арсеналі лікувально-оздоровчих заходів було добре відоме і широко застосовуване водолікування. Великого

значення Агапіт надавав повсякденному і лікувальному харчуванню людини, рекомендував вживати ті чи інші продукти під час захворювання.

З-поміж інших лікарів-ченців Києво-Печерського монастиря Агапіт був найбільш відомий і славетний. Йому доводилося лікувати як знаних та можливих осіб, так і бідарів. Коли у Чернігові захворів князь Володимир Мономах і лікування медика з Києва не дало результату, князь покликвав Агапіта. Той вилікував князя, але від винагороди відмовився. Завдяки своїм людяності, доброзичливості, порядності, безвідмовності (за надання медичної допомоги він платні не брав) і неймовірним професійним здібностям він користувався величезною популярністю серед усіх прошарків населення не тільки Києва. Його знали й далеко за межами держави.

Існує легенда, що в той же час у Києві працював здібний лікар-вірменин, який лише з вигляду хворого міг визначити ступінь хвороби і навіть день його кончини. Коли один із таких приречених звернувся по допомогу до святого Агапіта, благодатний цілитель з молитвою дав йому відвідати їжі з монастирської трапези, і хворий одужав. Розлючений заздрістю лікар хотів отруїти Агапіта, але Господь зберіг преподобного, і отрута його не вразила. Коли ж сам свяятий цілитель захворів, до нього прийшов той самий лікар вірменин, оглянув, промовив, що кончина відбудеться через три дні. При цьому він зарікся стати православним монахом, якщо його прогноз не збудеться. Преподобний відповів, що Господь відкрив йому що призове його тільки через три місяці. Дійсно свяятий Антоній помер через три місяці, у 60-річному віці, в жовтні 1095 р. Поховано його в ближніх печерах Києво-Печерської лаври, де й до сьогодні зберігаються мощі першого київського лікаря, а день його поминання – 1 червня. Лікар-вірменин згодом прийшов до ігумена Печерського монастиря, покаявся і прийняв постриг.

Про популярність Агапіта як славетного лікаря свідчать його численні зображення в розписах церков Києво-Печерського монастиря, наявність іконографічного портрета у виданнях «Києво-Печерського патерика». В українському мистецтві одним з перших іконографічних зображень Агапіта була робота гравера Києво-Печерської лаври Іллі, надрукована в «Патерику» у 1661 р. Збереглися зображення лікаря, залишені художниками в монументальних розписах храмів Києва.

Характеризуючи внесок Агапіта у подальший розвиток медицини в Україні, можна вважати його одним із засновників народної медицини. Недарма ім'я Агапіта так шанують нині у

Закінчення на 17-ій стор.

Ця історія про людяність, віру, милосердя і професіоналізм

ШКЛЯР Євгенія Олексіївна

сестра медична – анестезист відділення інтенсивної терапії невідкладних станів КНП «КМКЛ № 1»

Коли перед медичними сестрами КНП «КМКЛ № 1» постало питання, хто зможе поїхати в деокуповану зону, то сумнівів не було, що серед нашого сестринського колективу є такі мужні люди.

У відділенні інтенсивної терапії невідкладних станів працює медична сестра Шкляр Євгенія Олексіївна, яка без роздумів дала свою згоду на виконання такої роботи.

Приїхавши в м. Ізюм Харківської області 19.11.2022 р., вона була вражена побаченням: розбиті і спалені будинки, адміністративні будівлі, лікарні, школа, яка вистояла дві світові війни, і її вважали пам'яткою архітектури.

Дуже контрастували з такими пейзажами працівники польового госпіталю Samaritanis Parse, де працювала Євгенія. Лікарі і медичні сестри не злякалися війни й приїхали в Україну з Канади, Англії, Німеччини, Австралії.

Євгенія разом з ними в госпіталі працювала цілодобово. Контузії, гангрені нижніх кінцівок, осколкові поранення, мінно-вибухові травми та інше не злякали нашу героїню.

Стан і настрої пацієнтів був різний – хтось був розбитий пережитим горем, хтось тримався за надію на перемогу й планував, як буде жити далі.

Євгенія допомагала, як могла, бо, крім надання медичної допомоги, постраждалі потребували психологічної допомоги, тепла, підтримки, а декому потрібно було, щоб з ними просто розмовляли.

Повертаючись додому в Київ, Євгенія багато думала про мешканців тих місць, які пережили лихо і поступово повертаються до своїх часто зруйнованих домів, про хлопців ЗСУ, які мріють після госпіталю повернутись у військові частини, а хтось додому, до сім'ї. А Женья готова продовжити роботу в госпіталі, де на неї чекають поранені бійці.

Кожна історія, пережита воїном, медичною сестрою чи кимось іншим є важливою і є кроком планування подальшого життя. З цього складається і доля держави України.

Цей епізод в житті нашої героїні залишиться в пам'яті назавжди, а для нашого колективу почесно мати таких медичних сестер.

«БАЗОВА ПІДТРИМКА ЖИТТЯ КРОК ЗА КРОКОМ»

На базі поліклініки КНП ДКЛ № 3 Солом'янського району проведено тренінг для співробітників «Базова підтримка життя крок за кроком». Послідовність дій і техніку виконання, що адаптована з European Resuscitation Council, доведено до слухачів не тільки теоретично, але й кожен з учасників мав змогу практично відпрацювати послідовність дій для підтримки життя в екстремальних ситуаціях.

Проведення таких заходів дуже актуально в нинішній час: адже кожна людина, а особливо медичні працівники, повинні мати навички надання базової допомоги життєзабезпечення в різних умовах.

Колектив лікарні дякує компанії «Майолі Україна» за організацію тренінгу.

Легендарний лікар-чернець...

Закінчення, початок на 16-й стор.

провідному науково-педагогічному медичному закладі України, ліцензованому як вищий медичний навчальний заклад – Київський медичний університет Української асоціації народної медицини. Український художник, заслужений іконописець УПЦ І. Гайдук за своїми численними замальовками з фресок Агапіта у церквах лаври написав у подарунок для університету його чудовий портрет. Скульптор О. Скобліков, народний художник України, створив скульптурний портрет святого Агапіта для Національного музею історії медицини, він же став автором медалі до ювілею лікаря. Одним з проявів визнання видатної ролі Агапіта в когорті зачинателів української медицини є започатковане в 90-х роках видання Національного музею історії медицини – відомий і авторитетний у наукових колах український історичний часопис «Агапіт». Життя і діяльність видатного лікаря Агапіта – це яскрава сторінка в історії становлення та розвитку вітчизняної медицини.

Ченці з Києво-Печерського монастиря йшли далі в сусідні руські землі, засновували нові монастирі, сприяючи тим широкому розповсюдженню медичних знань, накопичених у стінах лаври. Жоден монастир в країні не будувався без шпитальних палат. Одним з перших лікувальних

закладів Русі, що зберігся аж до наших днів, був Микільський лікарняний монастир при Києво-Печерській лаврі, побудований у 1106 р. Кілька століть він залишався єдиним лікувальним закладом, а в середині XVII ст. при ньому відкрили ще й «гошпиталь» на 30 місць. Пізніше подібні «гошпиталі» організували і

при інших монастирях: у Переяславі на Дніпрі, Чернігові, згодом у Новгороді, Смоленську, Львові. Монастирські лікарні перетворювали на військові шпиталі під час воєнних дій, облог міст, на карантинні лікарні – під час епідемій. Особливу роль монастирська медицина відігравала в той час, коли на нашу землю налягло тяжке монголо-татарське ярмо. Уся медицина тоді знайшла свій притулок у стінах монастирів. Саме їм сучасна медицина завдячує збереженням

багатьох пам'яток Стародавнього Сходу, Греції, Візантії.

Проте при усіх її вадах монастирська медицина в державі не стала монополістом. Існувала і світська, мирська медицина, яка вміло й цілеспрямовано проклала свій шлях. Світські лікарі очевидно походили з Візантії, яка була акумулятором медичних знань, де вже в V ст. видавали самостійні медичні збірники. Багато лікарів, вихідців з Візантії, надбало великої професійної слави: Феофіл Нонн, Сімеон Сич та ін. У посольстві київського князя святого Володимира (980-1015) був лікар Іоан Смера, який поповнював свої медичні знання на Балканах і в Греції. Лікарі-професіонали працювали в Києві і при Ярославі Мудрому (1016-1054), і у його сина Володимира Мономаха (1114-1125). При дворі чернігівського князя Святослава Давидовича був лікар Петра, родом «сиріанин». Коли князь Святослав постригся в ченці Києво-Печерського монастиря, він деякий час вчився у нього, а потім лікував киян.

Не стали винятком на Русі і жінки-лікарі: селянка, донька бортника Февронія, медичні знання отримала від своїх батьків – народних цілителів, свої знання вона успішно використовувала на практиці. А Євпраксія, донька

чернігівського князя, «зело сведуща в Асклепєвих писаніях», була першою жінкою вченим-медиком, яка написала перший у світі трактат з медичних знань. Євпраксія була онукою Володимира Мономаха, народилася у 1108 р. З дитинства вона цікавилася народною медициною і, вивчивши її, успішно лікувала людей, за що здобула ім'я «Добродій». У 1122 р. вона вийшла заміж за візантійського імператора Олексія Комніна і під час коронації прийняла ім'я Зоя. Праця Євпраксії – це єдиний збережений давньоруський лікарський трактат. Він був написаний грецькою мовою, базувався в основному на досвіді народної медицини Русі. Уже у Візантії Євпраксія написала наукову працю, лікарський трактат, який називався «Мазі» («Алліма»).

Медицина часів Київської Русі мала кілька напрямків, але хірургію вважали найважливішою галуззю практичного лікування.

Зараз важко говорити про взаємовідносини монастирської і світської медицини. Але немає сумніву, що, незважаючи на окремі випадки антагонізму, то була єдина система медичних знань і медичної допомоги. Вона була об'єднана спільною християнською релігією, спільним ідеалом – служінням ближньому.

Історик медицини,
лауреат премії ім. М. І. Пирогова,
член НСЖ України
Віктор Гайдук

Майстер – золоті руки української нейрохірургії

До 95-ої річниці від дня народження Юрія Панасовича Зозулі – видатного українського нейрохірурга і науковця, академіка НАН України (2009), академіка НАМН України (1994), члена-кореспондента НАН України (1991), доктора медичних наук (1967), професора (1968), директора ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова НАМН України» (1993-2013), віце-президента НАМН України (1993-2011), заслуженого діяча науки і техніки України (1978), лауреата двох державних премій України в галузі науки і техніки (1996, 2001) та премії ім. О. О. Богомольця (2000), громадського діяча і організатора охорони здоров'я та медичної науки.

Юрій Панасович Зозуля народився 23 грудня 1927 року у місті Вінниці, в родині службовців. 1945 року Юрій Зозуля закінчив школу з золотою медаллю. 1950 року Зозуля Юрій Панасович з відзнакою закінчив Вінницький медичний інститут і як кращий студент був рекомендований на наукову роботу.

3 серпня 1950 року Зозуля Ю. П. розпочав свою наукову і практичну діяльність в Київському НДІ нейрохірургії (нині ДУ «Інститут нейрохірургії імені А. П. Ромоданова НАМН України»), пройшовши шлях від клінічного ординатора до директора інституту.

1954 року Юрій Панасович захистив кандидатську дисертацію на тему «Експериментальне і клінічне обґрунтування комбінованого лікування туберкульозу задньої черепної ямки». 1966 року – докторську дисертацію «Кровопостачання пухлин головного мозку і зміни мозкового кровообігу».

Основними напрямками наукової діяльності вченого є нейроонкологія, вивчення біомолекулярних і генетичних

механізмів розвитку пухлин мозку, клінічна патофізіологія мозкового кровообігу, судинна нейрохірургія, проблеми нейротрансплантації, розробка методів хірургічних втручань при різних видах патології головного мозку.

Важливим науковим здобутком Юрія Панасовича Зозулі стали розробки в галузі нейрохірургії, що стосуються проблем патофізіології мозкового кровообігу при пухлинних і судинних захворюваннях головного мозку, розробки найбільш ефективних методів діагностики і хірургічного лікування різних видів патології нервової системи. Юрій Зозуля один із перших започаткував

впровадження мікрохірургічної технології в нейрохірургію, що значно збільшило можливості оперативних втручань у важкодоступних базальних відділах мозку і підвищило їхню ефективність. Під його керівництвом розроблено методи хірургічного лікування менінгіом краніобазальної локалізації, неврину слухового нерву, краніофарингіом, проведено дослідження і розроблено методи ревазуляризації при

ішемічних інсультах, розроблено сучасні інформаційні технології та програмні засоби для скринінг-тестування здоров'я населення.

Видатний вчений є автором понад 670 наукових публікацій, зокрема 26 монографій, 50 авторських свідоцтв.

Юрій Панасович вів активну роботу з підготовки наукових кадрів, очолюючи спеціалізовану вчену раду із захисту докторських і кандидатських дисертацій у ДУ «Інститут нейрохірургії ім. А. П. Ромоданова НАМН України». Юрій Панасович був науковим консультантом й керівником 20 докторських та 31 кандидатської дисертації.

Зозуля Юрій Панасович сприяв створенню Української асоціації нейрохірургів України. 1996 року Юрій Панасович заснував як головний редактор «Український нейрохірургічний журнал» і був членом редакційних рад провідних фахових періодичних видань «Журнал Академії медичних наук», «Діагностика і лікування».

Вчений вдало поєднував наукову і лікувальну роботу з активною громадською діяльністю.

Він був головою Координаційної ради з пріоритетного напрямку «Здоров'я людини» (1992), членом Ради з питань науки і науково-технічної політики при Президентові України (1996), членом Вищої експертної ради Міністерства освіти і науки України (1996), головою Координаційної ради з напрямку «Новітні біотехнології, методи діагностики і лікування найпоширеніших захворювань».

Юрій Панасович Зозуля зробив великий внесок у розвиток нейрохірургії в Україні, нейрохірургічної служби, у створення нейрохірургічної школи, професійної підготовки молодих фахівців, у розробку стандартів проведення діагностичних і лікувальних заходів. Юрій Панасович для учнів і послідовників став взірцем працелюбства й працездатності, відданого служіння нейрохірургії та любові до життя і людей.

Діяльність вченого гідно оцінена державою – його нагороджено: орденами «Знак Пошани», «За заслуги» III ступеня, орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня, Почесною грамотою Верховної Ради України, відзнакою НАН України «За наукові досягнення».

У виставковій залі Національної наукової медичної бібліотеки України організовано ювілейну книжкову виставку до 95-ї річниці від дня народження Юрія Панасовича Зозулі. На виставці можна ознайомитись з науковими працями вченого, що охоплюють майже всі розділи фундаментальної та прикладної нейрохірургії (нейрохірургія, судинна нейрохірургія, патологія хребта і спинного мозку, вплив малих доз радіації на нервову систему тощо). Виставкові матеріали висвітлюють основні етапи життя наукової, науково-практичної і громадської діяльності видатного вченого. У фондах ННМБУ також представлено праці Юрія Панасовича з авторськими дарчими написами у «медичній україніці». Юрій Зозуля постійно тяжів до книги, підтримуючи дружбу бібліотеки Інституту нейрохірургії з нашою бібліотекою. Ім'я Зозулі Юрія Панасовича презентовано в іміджевому виданні ННМБУ «Бібліотека у намисті слова». Юрій Зозуля назавжди увійшов до історії вітчизняної медичної науки і практики, як Майстер – золоті руки української нейрохірургії.

Тетяна Комлік. Авторський проєкт «ПОСОЛ ДОБРОЇ ВОЛІ»

УКРАЇНА — НАЙРІДНІША та НАЙКРАЩА!

Зрозуміла і відчула це, спираючись на власний досвід, оскільки чимало подорожувала за покликком серця, а в багатьох країнах перебувала в службових відрядженнях.

Згадався крилатий вислів з творчості Великого Кобзаря: «І чужому навчаєтесь, й свого не цурайтесь». Моє ж світоглядне гасло наступне: «Понад усе люби своє – українське! Всотуючи красу всього світу, постійно просувай знання про Україну, її героїчний народ, культуру, вікові традиції!». Саме так я і вчиняла, мандруючи світом.

Знаходячись за кордоном, завжди у сприятливих випадках із сердечним нахненням розповідала про Україну та незбагнених українців. Було приємно бачити, як у слухачів від великого зацікавлення загорялися очі...

ПОСЛА ДОРОГА...

Ось Ейфелева вежа здійнялась до Бога,
Париж простерся, наче на долоні...
Я в міста дивовижного в полоні,
А привела мене сюди посла дорога.

Посла, яким із волі доброї я стала
На власний розсуд та палке бажання,
Полишивши всі сумніви й вагання,
Відкривши всі свої безпечності забрала...

«Прекрасні парижани,
ви шановні вельми!» –
Волаю гучно я про допомогу
З майданчика на вежі що є змоги:
«Клеймімо карлика, його країну-шельму*!

Усі шляхи закріймо цій москві стоклятій,
Свій злочин москалям в віках не змити,

На всі товари – заборонні мита!
Для ворогині людствай Всесвіту зятій** –
москві-агресорці – пошаді хай не буде,
І карлику кривавому та злому!
А Україна просить поміч більш вагому...
До України станьте ближче, добрі люди!».
02.01.2023 р.

* шельма – у значенні лайливого слова.
** зятій – у значенні скажений, лютий.

ВКРАЇНА Й ФРАНЦІЯ ЄДИНІ

Платформа інша у Парижі –
Зібрався у Музеї* люд.
Про плани звіра** люті, хижі
Волаю знов тепер і тут:

«Пекельне зло – кривавий карлик,
Тож зупинімо ми його,

Весь світ повстав й французький равлик!..
Людцям не віддамо свого!

Права людини і свобода –
Які прекрасні надбання!
Французам буде нагорода,
Якщо не йтимуть навмання!

Свідомо і на повну силу
Вкраїну нашу піддержіть,
Хай у вготовану могилу
Нікчемне військо побіжить!

Не вирватись москві з облоги,
Бо проти неї цілий світ!» –
Продовжую без застороги –
«Ще й Франції прекрасний квіт!

Вкраїна й Франція єдині
У герці проти дії зла!
Зруйнуймо всі ереф твердині,
Та знищим ворогів дотла!»

03.01.2023 р.

* Музей д'Орсе — національний музей мистецтв у Парижі.

** звіра – мається на увазі путін.

ПІДТРИМКА УКРАЇНИ Є НА ЧАСІ

На пагорбі найвищому столиці –
Тож на Монмартрі* я гуляла вдень,
Щоб потім ще піти «на вечорниці».
В душі моїй здіймався вир знамень...

...А в Опері** не прийнято знімати:
Та все ж я маю декілька світлин...
Волаю знову про Вкраїні втрати –
Промова більше тридцяти хвилин.

І відгукнулась публіка сердечно
На мій душевний невимовний біль.
Плескали у долоні безкінечно...
Була досягнута поїздки ціль.

Підтримка України є на часі,
Її свобод і непорушних прав.
«Скінчити путіну життя на пласі!» –
Бомонд Парижа так його карав.

«По ньому теж і шибениця плаче!
Давно вже зачекавсь Гаазький суд!
Огидне всім його нутро звіряче!» –
Ось так вигукував театру люд.

А Україну всі вітали: «Слава!
Героям слава! Слава ЗСУ!»
Котилась оплесків потужна лава...
Платформу іншу швидко я знайду.
04.01.2023 р.

* Монмартр – висота пагорба 130 м.
** Паризька опера – відома ще під назвами Опера Гарньє та Гранд-опера.

**СЛАВА БОГУ! СЛАВА УКРАЇНІ!
ГЕРОЯМ СЛАВА! СЛАВА ЗСУ!
БОРИМОСЯ! ПЕРЕМОЖЕМО!!!**

ТРАВМУВАННЯ НА РОБОТІ І ПРОФЗАХВОРЮВАННЯ РОЗСЛІДУВАТИМУТЬ ПО-НОВОМУ

З початку війни збільшилася кількість травмувань працівників на робочому місці, зокрема, медиків і фармацевтів. Уряд вніс зміни Постановою Кабінету міністрів України від 20 січня 2023 р. № 59 до Порядку розслідування і обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві № 337 від 17.04.2019 р. (далі – Порядок 337). Постанову опубліковано в «Урядовому кур'єрі» 26.01.2023р. № 18, і вона набрала чинності з дня публікації.

Які ключові зміни в цьому документі:

– визначено спрощену процедуру розслідування нещасних випадків, що трапилися з працівниками підприємств (установ, організацій), їхніх філій, представництв та інших відокремлених і структурних підрозділів під час виконання трудових обов'язків внаслідок воєнних (бойових) дій (бомбардувань, ракетних і артилерійських обстрілів, мінувань територій та приміщень, захоплення в полон, здійснення масових терористичних актів, що супроводжуються загибеллю людей чи руйнуванням особливо важливих об'єктів життєзабезпечення тощо);

– удосконалено структуру акту за формою Н-1;

– зменшено кількісний склад комісії з розслідування нещасних випадків і її обов'язки – якщо у мирний час необхідно було 7 членів комісії, то нині тільки 3;

– спрощено процес оформлення документів за результатами роботи комісії розслідування нещасного випадку, зокрема, протокол огляду складають не за встановленою формою, а на підставі акта, сформованого у довільній формі;

– зменшено кількість документів, що належать до матеріалів спеціального розслідування з 26 до 11;

– передбачено форму запиту і відповіді на запит стосовно наявності ознак збройної агресії, ведення бойових (воєнних) дій та/або їхніх наслідків, які призвели до травмування (поранення) та/або загибелі громадян України, іноземців та осіб без громадянства під час виконання ними трудових (посадових) обов'язків;

– запроваджено можливість дистанційного засідання комісії з розслідування нещасного випадку з використанням конференц-зв'язку (раніше вона мала працювати виключно на місці події);

– скасовано обов'язковість проведення досліджень для визначення наявності в організмі потерпілого алкоголю, наркотичних засобів і ступеню його сп'яніння.

Які нововведення мають позитивно позначитися на пришвидшенні процедури розслідування?

По-перше, посилено відповідальність за ненадання вчасної інформації з боку закладів судово-медичної експертизи, експертно-технічних центрів, органів досудового розслідування, інших органів і установ. Як і раніше, на запит роботодавця, голови комісії (спеціальної комісії), потерпілого (членів його сім'ї чи уповноваженої ними особи) вони повинні безоплатно надавати у найкоротший термін матеріали й висновки щодо нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), а у разі, коли необхідні висновки судово-гістологічної і судово-токсикологічної експертизи, – після проведення цих досліджень. Однак нині до пункту, де прописані такі вимоги, внесено доповнення про те, що ненадання такої інформації тягне за собою відповідальність, встановлену частиною

шостою статті 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

По-друге, дуже важливою на період дії воєнного стану є можливість підписання протоколів і актів членами спеціальної комісії та затвердження їх керівником органу, що утворив спеціальну комісію, шляхом накладання електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису такої особи.

Окрім того, повідомлення про нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) тепер надається в Територіальне міжрегіональне управління Державної служби з питань праці і у територіальний орган Пенсійного фонду України, а також в інші установи, передбачені Порядком 337.

Хто здійснює громадський контроль за станом охорони праці на підприємстві і в державі загалом?

Державний нагляд за дотриманням законодавства, правил і норм з охорони праці здійснює Державна служба з питань праці. Громадський контроль – це прерогатива професійних спілок. Однак, якщо на підприємстві немає профспілки, громадський контроль за станом охорони праці здійснюють уповноважена найманими працівниками особа або комісія з питань охорони праці на підприємстві (стаття 41 Закону України «Про охорону праці»).

Чи змінилася процедура отримання відшкодування і які суми виплат за шкоду, заподіяну внаслідок нещасного випадку на виробництві держава оплачує?

З 1 січня 2023 року уповноваженим органом в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування є Пенсійний фонд України.

Тож для вирішення питань з призначення, перерахування і здійснення страхових виплат з відшкодування шкоди, заподіяної потерпілому внаслідок нещасного випадку на виробництві та/або професійного захворювання або особам, які мають право на страхові виплати у разі смерті потерпілого, з 1 січня 2023 року необхідно звертатися до територіальних органів Пенсійного фонду України.

Органи Пенсійного фонду призначатимуть і виплачуватимуть такі види страхових виплат внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання:

– допомогу у разі тимчасової непрацездатності виплачують у розмірі 100% середньої заробітної плати (перші 17 днів за рахунок коштів страхувальника, починаючи з 18-го дня – за рахунок коштів соціального страхування);

– одноразову допомогу в разі стійкої втрати професійної працездатності – призначають на підставі довідки МСЕК; її розмір визначають залежно від ступеня втрати професійної працездатності, із розрахунку 7 мінімальних заробітних плат, встановлених законом на день настання права на страхову виплату

потерпілому (з 01.10.2022 р. розмір мінімальної заробітної плати – 6 700 грн);

– щомісячні страхові виплати – встановлюють відповідно до ступеня втрати професійної працездатності і середньомісячної заробітної плати потерпілого перед настанням страхового випадку; мінімальний розмір призначеної щомісячної виплати потерпілому в перерахунку на 100% втрати працездатності не може бути меншим мінімальної заробітної плати, максимальний – не повинен перевищувати чотири мінімальні заробітні плати;

– виплати у разі переведення на легшу, нижчеоплачувану роботу – потерпілому зберігають його середньомісячну заробітну плату на строк, визначений ЛКК або МСЕК (перші 14 днів доплату здійснюють за рахунок коштів страхувальника, починаючи з 15 дня – за рахунок коштів соціального страхування);

– щомісячні виплати дитині, яка народилася з інвалідністю, внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання її матері під час вагітності, здійснюють до досягнення дитиною 18 років, або до закінчення навчання, але не більш як до досягнення 23 років;

– страхові виплати непрацездатним членам сім'ї у разі смерті потерпілого:

• одноразова допомога сім'ї (у розмірі 40 розмірів мінімальної заробітної плати (40 x 6700 грн = 268 000 грн));

• одноразова виплата кожній особі, яка була на його утриманні (у розмірі 8 розмірів мінімальної заробітної плати (8 x 6700 грн = 53 600 грн));

• щомісячні страхові виплати (визначають із середньомісячної заробітної плати потерпілого; суму виплат кожній особі, яка має на них право, визначають шляхом ділення частини заробітної плати потерпілого, що припадає на цих осіб, на їхню кількість).

Як можна подати документи в Пенсійний фонд для отримання вказаних виплат, адже умови війни часто стають на заваді.

Заяву разом із документами, необхідними для призначення, перерахування, продовження та здійснення страхових виплат і соціальних послуг, подають:

– у паперовому вигляді особисто, або через уповноваженого представника, до територіального органу Пенсійного фонду України (сервісний центр);

– в електронній формі через веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України з використанням кваліфікованого електронного підпису чи електронної системи BankID, або через Портал Дія.

У які терміни мають розглянути подані документи і прийняти відповідне рішення про страхові виплати?

Рішення про призначення, перерахування, продовження і здійснення страхових виплат й соціальних послуг приймають протягом 10 днів після надходження заяви з усіма необхідними документами, з урахуванням отриманої органом Пенсійного фонду інформації з відповідних державних електронних інформаційних реєстрів та баз даних.

Рішення за результатами розгляду заяви оформлюють постановою за підписом керівника органу, що призначає страхову виплату, і зберігають в електронній справі отримувача такої виплати.

Як можна отримати такі виплати?

Нараховану суму страхових виплат фіксують у документах для виплати не пізніше одного місяця з дня прийняття рішення про призначення, перерахування, продовження її виплати.

Щомісячні страхові виплати виплачують через установи уповноважених банків або національним оператором поштового зв'язку АТ «Укрпошта», за місцем фактичного проживання отримувача, зазначеного у заяві. Одноразові виплати здійснюють уповноважені банки.

Ті особи, які отримували відповідні виплати у Фонді соціального страхування України, продовжать їх отримувати на раніше зазначені у заявах рахунки.

З 1 січня 2023 року Держпраці видає дозволи тільки в електронній формі

03.01.2023 року Держпраці спільно з Мінекономіки запроваджено отримання дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки і на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки (далі – дозвіл) в електронному вигляді через Портал електронних сервісів Мінекономіки.

Відтепер для отримання дозволу достатньо заповнити онлайн-заяву, до якої додати електронний висновок експертизи. Окрім видачі дозволу, онлайн доступні також анулювання, переоформлення та продовження строку дії дозволів, які було отримано в електронній формі. Водночас з 01.01.2023 всі видані дозволи підписують лише електронними цифровими підписами керівників територіальних органів Держпраці, і вони містять QR-коди з посиланням на виданий дозвіл.

Зазначені нововведення якісно покращують ступінь захищеності ви-

даного дозволу, унеможливають будь-які маніпуляції, пов'язані з їхнім підписанням, і залишають видачу паперових дозволів у минулому. Суб'єкт господарювання, якому видано дозвіл, зможе легко перевірити достовірність накладеного підпису і отримати актуальну інформацію про виданий дозвіл, лише відсканувавши QR-код.

Важливо! Послуги анулювання, переоформлення і продовження строку дії раніше отриманих дозволів у паперовому вигляді потребують подання оригіналу дозволу та здійснюють через ЦНАП.

ПРОФСПІЛКА ПОСИЛЮЄ ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА СТАНОМ ОХОРОНИ ПРАЦІ

На запрошення голови первинної профспілкової організації Національного інституту раку було проведено спільний захід – громадський контроль стану охорони праці в закладі, під час якого проаналізовано реальний стан функціонування системи управління охороною праці в закладі. Особливу увагу зосередили на питаннях:

- виявлення небезпек і зниження ризиків від їхнього впливу;
- попередження травматизму, нещасних випадків і професійних захворювань на підприємстві;
- попередження уникнення фінансової відповідальності за недотримання законодавства з охорони праці;
- проведення атестації робочих місць і медичних оглядів;
- підвищення соціальної довіри, іміджу первинної профспілкової організації

Однією зі складових ефективної роботи з профілактики виробничого травматизму є належна підготовка, навчання

Відповідно до ст. 41 Закону України «Про охорону праці» громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці на підприємстві забезпечують професійні спілки, їхні об'єднання в особі виборних органів і представників.

і підвищення кваліфікації працівників з питань охорони праці.

Голова Об'єднання первинних профспілкових організацій установ охорони здоров'я Дніпровського району Симонова Н. А. спільно з представником Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я провела круглий стіл з питань охорони праці на базі КНП «Київська міська дитяча клінічна лікарня № 2».

На захід було запрошено голів ППО та інженерів з охорони праці закладів. Усього було 16 присутніх.

Також круглий стіл відбувся в Солюнському районі, його організувала голова Об'єднання первинних профспілкових організацій установ охорони здоров'я Риженко О. В. На ньому були присутні 15 голів первинних профспілкових організацій та інженери з охорони праці.

Піднімали низку питань: зміни до законодавчих актів з охорони праці, мобінг, витрати на охорону праці, проведення атестації робочих місць і медичних оглядів.

Інженери ділилися досвідом, була жвава дискусія.

Звернули увагу голів ППО, що, починаючи з березня 2022 року і на весь період

воєнного стану, заходи державного нагляду (контролю) у сфері охорони праці припинено. Тому залишається тільки громадський контроль зі сторони профспілки за станом охорони праці в закладі.

Професійні спілки, зокрема, здійснюють контроль за створенням безпечних і нешкідливих умов праці, належних виробничих та санітарно-побутових умов, забезпеченням працівників спецодеждою, спецвзуттям іншими засобами індивідуального й колективного захисту. У разі загрози життю або здоров'ю працівників професійні спілки мають право вимагати від роботодавця негайного припинення робіт на робочих місцях на період, необхідний для усунення загрози життю або здоров'ю працівників.

Первинні профспілкові організації повинні тісно співпрацювати зі службою охорони праці закладів для спільної мети – збереження здоров'я і життя кожного працівника!

Також триває проведення лекцій з загальних питань з охорони праці для завідувачів відділень і керівників структурних підрозділів закладів охорони здоров'я.

Загальний порядок проведення навчання з питань охорони праці встановлено Законом України «Про охорону праці» (ст. 18. «Навчання з питань охорони праці»).

Виконання вимог Закону України «Про охорону праці» в частині проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці здійснюють відповідно до Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держкомітету України з нагляду за охороною праці 26 січня 2005 р. № 15 (далі – Типове положення).

Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб проводять не рідше ніж один раз на три роки.

Проведення навчання комісією закладу економить наразі багато коштів. Якщо б навчання проводилося в учбовому центрі, то за кожного працівника необхідно було б заплатити приблизно 800,00 гривень.

Лекції і перевірка знань з питань охорони праці пройшли цього року у двох дитячих лікарнях на запрошення адміністрації та первинної профспілкової організації: в КНП «Київська міська дитяча клінічна лікарня № 2» та в НДСЛ «Охматдит».

Загалом навчання пройшли 145 посадових осіб.

Тільки в тих організаціях, де адміністрація і ППО дбають про стан охорони праці, про безпеку й захист фізичного та психічного здоров'я працівників, проводять інформаційні і навчальні заходи, практично не буває випадків виробничого травматизму, працівники й пацієнти почувуються в лікарнях у безпеці.

Круглий стіл з питань охорони праці для голів ППО і спеціалістів з охорони праці медичних закладів Святошинського району м. Києва

16 лютого 2023 року за ініціативою профкому ОППО УОЗ Святошинського району на базі КНП КДЦ було проведено круглий стіл питань охорони праці для голів профспілкових організацій та інженерів з охорони праці закладів охорони здоров'я району.

Для проведення заходу було запрошено завідувачку відділу охорони праці Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я Мартинюк Анжелу Олександрівну.

Під час заходу розглянули цілу низку питань, які турбували присутніх: зміни до Законодавства України з питань охорони праці, пожежна безпека і цивільний захист в закладі охорони здоров'я, нормативні документи, електронний документообіг з охорони праці, питання охорони праці в колективному договорі, аудит стану охорони праці тощо.

Також під час заходу всі присутні отримали чітку, професійну відповідь Мартинюк Анжели Олександрівни

на свої питання. Більшість інженерів і голів профкомів зацікавилися проведенням в своїх закладах лекцій з питань охорони праці для посадових осіб.

Особливо корисно було відвідання такого заходу новим інженерам з охорони праці, які не працювали в медичній галузі.

За статистикою, в тих закладах, де адміністрація і профспілковий комітет дбають про стан охорони праці, про безпеку й захист фізичного та психічного здоров'я працівників, проводять інформаційні і навчальні заходи, практично не трапляються випадки виробничого травматизму, працівники й пацієнти почувуються в лікарнях в безпеці.

Після проведення заходу голова ППО КДЦ Святошинського району Скрипеч Лєся показала оновлені відділення закладу, де створені дуже гарні умови для роботи, прийому їжі і відпочинку співробітників закладу.

Голова ОППО УОЗ Святошинського району
Людмила Гончарєвська

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій. За достовірність фактів і цифр відповідальність несе автор

Засновник
Київська міська профспілка
працівників охорони здоров'я

Свідоцтво про реєстрацію
№ 0269 – 99 П.С.
від 17.12.1999 р.

Головний редактор
С. А. Кубанський

Редакційна колегія:
В. Левицький,
А. Мартинюк

✉ Адреса редакції:
01033, Київ-33, вул. Тарасівська, 6а, к. 1
(044) 288-14-29, 288-07-24
☎ факс (044) 235-10-30
e-mail kmpoz@ukr.net
www.kmpoz.org

Віддруковано:

Замовлення №
тираж 2000 прим.